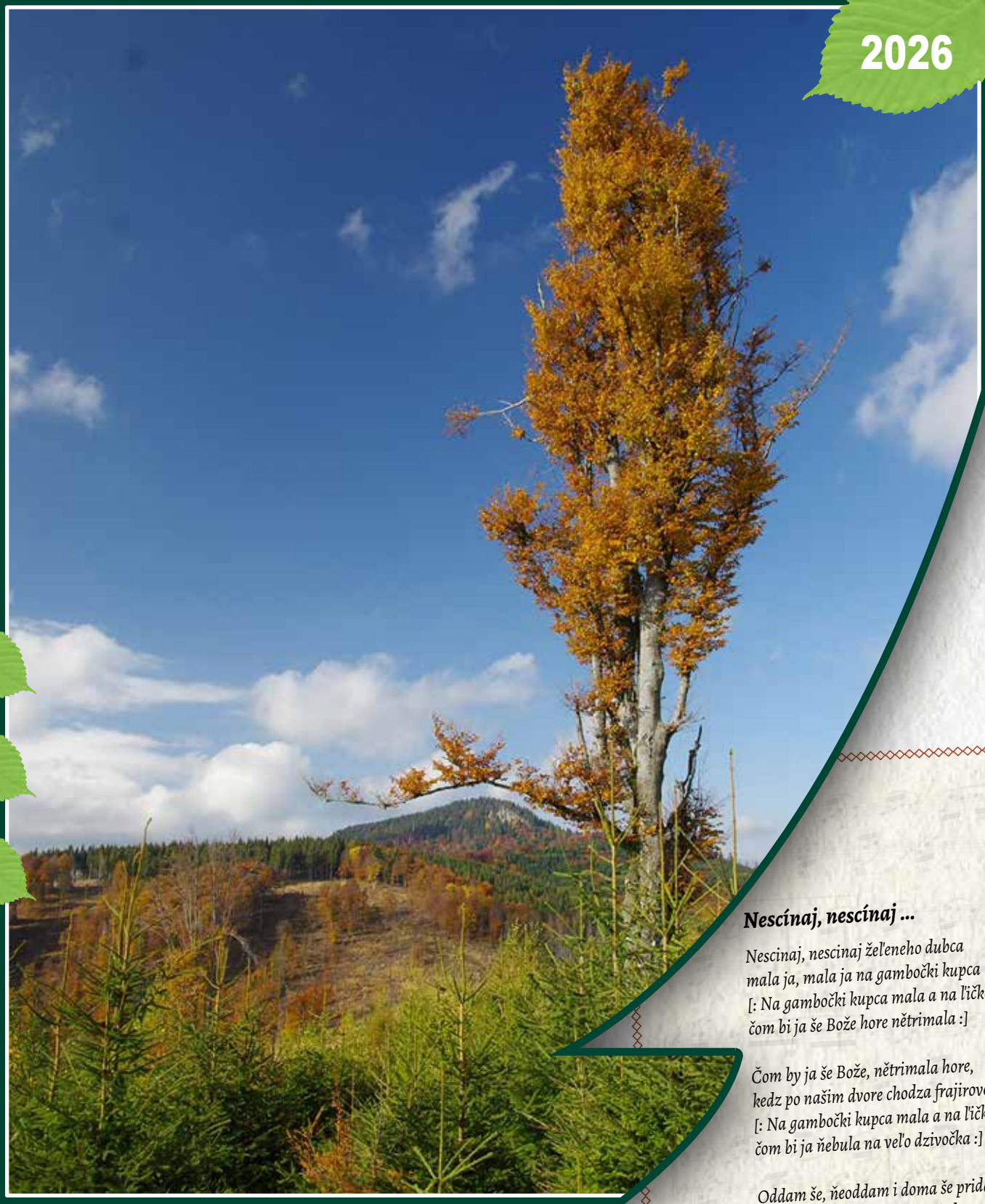
Lesník

ČASOPIS ZAMESTNANCOV • LESY Slovenskej republiky, štátny podnik

2026

I.
II.
III.
IV.
V.
VI.
VII.
VIII.
IX.
X.
XI.
XII.

Ľudia pre lesy, lesy pre ľudí

Nescínaj, nescínaj ...

Nescinaj, nescinaj želeneho dubca
mala ja, mala ja na gambočki kupca
[: Na gambočki kupca mala a na ľička maľara,
čom bi ja še Bože hore nětrimala :]

Čom by ja še Bože, nětrimala hore,
kedz po našim dvore chodza frajirove.
[: Na gambočki kupca mala a na ľička Jaňička,
čom bi ja ňebula na veľo dzivočka :]

Oddam še, ňeoddam i doma še pridam
ja svojej maceri čežko robic ňedam
[: Na gambočki kupca mala a na ľička maľara,
čom bi ja še Bože hore nětrimala :]

4. Dni sv. Huberta vo Sv. Antone i čaro Barokovej sýpky
Na Dňoch Sv. Huberta boli ocenení viacerí zamestnanci nášho podniku, predstavená expozícia „S dubovou ratolesťou na golieri" i „Lesný kútik LESY SR".

5. Agrokomplex a LESY SR, š.p.
Počas slávnostného galavečera, boli ministrom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka ocenení traja zamestnanci LESY SR, š.p..

6. LESY SR optimalizovali aplikáciu Otvorené drevo
Aplikácia Otvorené drevo, ktorú LESY SR vytvorili ako nadštandardný nástroj transparentnosti, prešla optimalizáciou.

6. LESY SR a rezort životného prostredia našli dohodu, národné parky otvoria rokovania s drevospracujúcim priemyslom
Výsledok spolupráce oboch rezortov a LESY SR v situácii, keď zonácia národných parkov mení rozloženie disponibilných zdrojov dreva zo štátnych lesov.

7. LESY SR aktívne riešia dostupnosť ihličnatého dreva na záver roka 2026
Disponibilný objem ihličnatého dreva medziročne klesol z približne 2,52 milióna m^3 v roku 2025 na 1,59 milióna m^3 v roku 2026.

7. LESY SR otvárajú rokovania o dodávkach drevnej hmoty na rok 2027
LESY SR pritom v dlhodobom priemere zabezpečujú približne 3,8 milióna m^3 dreva ročne, čo predstavuje približne 49% celkovej ťažby na území Slovenskej republiky.

8. Automatizované sledovanie objemov dreva na ES Kriváň
Výsledky ukazujú celkovú odchýlku –4,7% oproti inventúrnym údajom, pričom presnosť merania ovplyvňovali najmä terén, tiene, medzery medzi drevom, podklad a spôsob uloženia jednotlivých gelb.

11. LESYpreKLÍMU
Partneri vytvorili „Stratégiu adaptácie lesov vonkajších Západných Karpát na zmenu klímy", realizovali pilotné manažmentové a vodozádržné opatrenia.

12. Signalizačné správy 3/2026
Aktuálne posledné vydanie Signalizačných správ je venované predovšetkým problematike výskytu a monitoringu krasoňa jaseňového na Slovensku.

13. Konferencia „Zodpovednosť za krajinu"
Medzinárodná konferencia ZODPOVEDNOSŤ ZA KRAJINU – Udržateľná starostlivosť o horské a vysokohorské ekosystémy v ére klimatickej zmeny sa uskutočnila 9. – 10. septembra 2026 v Tatranskej Javorine.

14. 10. rokov zverníka Rákoš
Za desať rokov sa ukázalo, že zverník Rákoš na OZ Gemer poskytuje nielen skutočne ťažký lov, ale pri aktuálnom nastavení procesov, generuje zisk.

15. Poďakovanie za zvládnutie jelenej ruje
Vyslovujeme poďakovanie všetkým naším kolegom, ktorí počas jelenej ruje svojou prácou v rámci poľovníctva, pre poľovníctvo a lesy, venovali svoju energiu a čas a vytvorili neopakovateľné okamihy pre našich poľovných hostí.

16. Srnce z krajov karpatských
Predstavujeme krásnu poľovnícku knihu z pera nášho kolegu, poľovníka telom i dušou, Ing. Marcela Lehockého, PhD.

17. 20 rokov podujatia Naj horár
Víťazom 20. ročníka podujatia Naj horár na Donovaloch sa stal Ing. Pavel Trnavský z OZ Gemer a putovný pohár získalo družstvo OZ Poľana.

18. Lesná správa Modrý Kameň
Lesná správa Modrý Kameň je druhou najväčšou lesnou správou organizačnej zložky OZ Podunajsko.

Lesník
Lesník
časopis zamestnancov
LESY Slovenskej republiky,
štátny podnik
www.lesy.sk
7-9/2026

Stáli prispievatelia:
Ing. Martina Velká
Ing. Zdenko Kováč
Laura Tettingerová

Fotka na obálke:
Ing. Pavel Trnavský

Šéfredaktor
Ing. Mgr. Anna Kováč Sliacka, PhD. (aks)

Grafická úprava:
Západoslovenské tlačiarne Skalica, s.r.o.
Časopis neprešiel jazykovou úpravou.

Adresa redakcie:
LESY SR, š.p.
Nám SNP 8
975 66 Banská Bystrica
anna.kovacsliacka@lesy.sk
+421 918 444 218

Horúce leto, vlhkosť chýbajúca v ovzduší, vyprahnutá tráva, smädná zver a na konci leta stromy zhadzujúce listy... Upozornenie, alebo len ukážka nadchádzajúcich rokov?

V každom prípade veľké poučenie pre prezieravých a tiež veľké rozdelenie spoločnosti na dve skupiny. Na tých, ktorí len poukazujú na vzniknutý stav a naďalej bez akéhokoľvek pričinenia využívajú prírodu okolo nás, užívajú si voľné chvíle, fotia krásne fotky a zverejňujú ich na sociálnych sieťach. Na druhej strane na tých, ktorí sa toto leto nezastavili, snažili sa zachrániť to, čo sa zachrániť dá, polievali mladé stromy vo vysádzaných stromoradiach, nosili vodu zveri, snažili sa zadržať aspoň kúsok vlahy tam, kde je to čo i len trochu možné...

Vlastníctvo je naozaj nádherná vec ošetrená ústavou. Je to slobodné rozhodnutie niečo počas života mať, starať sa o to a zveľaďovať to. Je to právo slobodného človeka

„Väčšina ľudí v skutočnosti nechce slobodu, pretože sloboda zahŕňa zodpovednosť a väčšina ľudí sa zodpovednosti bojí." (Sigmund Freud)

Mnohé voľnočasové aktivity v prírode nazývané turistikou i bezstarostnými prechádzkami a výletmi po cestách, lúkach, poliach a lesoch, sú spojené s využívaním vlastníctva iných. Ak tí, čo požívajú tieto pôžitky už vastníkom a správcom nechcú pomôcť, aspoň nech neničia ich majetok a nedehonestujú výsledky ich práce. Pretože vstupovaním na cudzí pozemok je to ako s prekračovaním prahu, jedného dňa sa môže stať, že dvere ostanú zamknuté.

LESU ZDAR!

Anna Kováč Sliacka

20. Srdcom dubových porastov Duchonky
Jeho srdcovkou je jeho rodina, práca, hnutie Pro Silva, poľovníctvo, chov rýb, zadržiavanie vody v krajine a chov azijatov.

22. Streľby o pohár generálneho riaditeľa
XXIV. ročníka streleckých pretekov sa 17. septembra zúčastnilo šestnásť streleckých dvojíc, ktoré si spoločne vyskúšali správnu mušku v šiestich súťažných disciplínach.

23. VLM Výberkové lesy na Smolníckej osade
Výberkové lesy na Smolníckej osade sa 26. septembra 2026 stali významným lesníckym miestom s poradovým číslom 69.

24. VLM Handlovský zosuv z roku 1960
Dňa 22. septembra tohto roka sme sa stretli v handlovských lesoch pri príležitosti vyhlásenia VLM Handlovský zosuv z roku 1960.

25. Revízie lesníckych náučných chodníkov 2
Počas tretieho kvartálu sme fyzicky posúdili aktuálny stav ďalších piatich LNCH situovaných na OZ Považie, OZ Gemer a OZ Východ.

26. Obnova Lesoturistickej infraštruktúry
Vďaka osobnej zainteresovanosti našich kolegov sme zvládni opraviť viaceré rozpadnuté a časom zničené časti našich lesníckych náučných chodníkov.

27. Zhorená útulňa
Turistická útulňa v lokalite Kysuca-Uhliarka v katastri obce Čierny Balog, ktorú LESY SR vybudovali len v máji minulého roka, bola v sobotu 29. augusta zničená požiarom.

27. LESY SR pomohli obci Braväcovo po ničivom požiari
Štátny podnik poskytol techniku a zamestnancov, ktorí pomáhali pri rozoberaní poškodených drevenic a odpratávaní následkov požiaru.

28. Lesná pedagogika LESY SR
Tretí štvrťrok patril hromadným podujatia, víkendovým akciám, verejnosťou ťažšie akceptovateľných témam a prekračovaniu komfortných zón lesných pedagógov.

29. Novohradskí lesníci a poľovníci deťom
V septembri sme odprezentovali povolanie lesníka a poľovníka budúcim stredoškolákom, za inšpiráciou sme sa vybrali do Maďarska a naša spolupráca bola spomenutá na Dňoch sv. Huberta.

30. Behaj lesmi 2026 je za nami
Na sedem behov sa zaregistrovalo 9.470 bežcov, ktorí spoznávali lesy v Smoleniciach, Beckove, Bachledke, Veľkej Fatre, Čičmanoch, Topoľčiankach a na Devíne.

Dni sv. Huberta vo Sv. Antone i čaro Barokovej sýpky

Príprava celoslovenského poľovníckeho podujatia Dní sv. Huberta, ktoré sa vo Svätom Antone konali 12. a 13. septembra si vyžiadala desiatky schopných rúk, týždne príprav a to nielen samotného programu, ale tiež areálu a nových expozícií.

Do príprav 34. ročníka toho najväčšieho poľovníckeho podujatia na Slovensku aktívne vstúpil aj štátny podnik LESY SR a to nielen realizáciou aktivít lesnej pedagogiky na terase parku kaštieľa zamestnancami OZ Podunajsko, propagačno-predajným stánkom Lesnícke pochúťky, zapožičaním významných trofejí z revírov štátneho podniku LESY SR, ale tiež prostredníctvom zamestnancov Lesníckeho a drevárskeho múzea a ich partnerov. Vďaka nim vznikla v priestoroch Barokovej sýpky Múzea vo Svätom Antone nová expozícia **„S dubovou ratolesťou na golieri“**. Tá svojím obsahom prezentuje históriu slovenského lesníctva, neodmysliteľné súčasti každodenného života ľudí pracujúcich v lesoch a pre lesy, ktorí ho formovali až do dnešnej podoby. Vo vitrínach, ale tiež vo voľne umiestnených exponátoch, sú prezentované spoločné historické súvislosti lesníctva, baníctva a poľovníctva, banskoštiavnického regiónu. Táto expozícia je zároveň pripomenutím 155. výročia osamostatnenia lesníctva od banskej správy. Historické záznamy uvádzajú, že práve v roku 1871 sa lesníctvo administratívne osamostatnilo a začalo obdobie vývoja odborného hospodárenia v lesoch.

Poskytnuté a expozíciou nevyužité priestory Barokovej sýpky na prvom poschodí krásne doplnila dobová izba horár vytvorená zamestnancami Múzea vo svätom Antone a nemalá časť sa stala edukačným priestorom **„Lesným kútikom LESY SR, š.p.“**. Tu si práve tí menší návštevníci, pre ktorých možno ešte história nie je až tak veľavravná, môžu vyskúšať aktivity lesnej pedagogiky, zmyslami vnímať „les“ a súčasne sa niečo naučiť pomocou edukačných pomôcok zo série Stromy poznania, na ktorých tvorbe sa podieľali zamestnanci nášho podniku. Veľa o našej práci napovedia vitríny venované „Lesným drevinám“, „Škodcom v lese“, „Poľovníctvu“ a „Lesníctvu v umeleckej tvorbe“. Chýbať nemôže pocitový chodník, hmatová poznávačka, lovenie rýb, skladanie poľovníckych a lesníckych slov, otočné tabule, semienka lesných drevín a iné...

Týmto pozývame všetkých objavovať s nami taje lesa, lesníctva a poľovníctva do Barokovej sýpky Múzea vo Sv.. Antone a ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali nielen na tejto krásnej spolupráci.

Rezortné ocenenia zamestnancov LESY SR

Slávnosti sv. Huberta sú už tradične spojené s oslavami prírody a sú predovšetkým miestom, kde sa osobnostiam významne sa podieľajúcim na rozvoji slovenského poľovníctva dostáva tých najväčších pôct. Okrem ocenení SPK a SPZ je významnou časťou slávnostného programu tiež udeľovanie rezortných vyznamenaní. V sobotu boli z rúk ministra MPRVSR odovzdané Rezortné vyznamenanie III. stupňa:

Ing. Jaroslav Poláček

Zamestnancovi LESY SR, š.p., organizačnej zložky Tribeč, vedúcemu LS Šášov, ktorý sa počas svojho pôsobenia vo viacerých funkciách v rámci štátneho podniku výraznou mierou zaslúžil o rozvoj poľovných revírov v užívaní štátneho podniku, bolo udelené ocenenie za zveľaďovanie poľovných revírov v užívaní štátneho podniku LESY Slovenskej republiky.

Ing. Rudolf Traj

Bývalý pracovník LESY SR, š.p., organizačnej zložky Tatry, dlhoročný vedúcI LS Mútne a poľovnícky hospodár v poľovnom revíri Piľsko, ktorý ocenenie dostáva za celoživotnú prácu v oblasti poľovníctva v štátnom podniku LESY Slovenskej republiky.

Ing. Vladimír Hlinka

Zamestnanec LESY SR, organizačnej zložky Gemer, vedúci výrobno – technického úseku, predseda hodnotiteľskej komisie pri Obvodnej poľovníckej komore Revúca, dostáva ocenenie za zveľaďovanie poľovných revírov v užívaní štátneho podniku LESY Slovenskej republiky.

Juraj Malatinec

Bývalému pracovníkovi LESY SR, š.p., organizačnej zložky OZ Poľana, ktorý sa zaslúžil o rozvoj poľovníctva v poľovnom revíri Chránená poľovná oblasť Poľana bolo udelené ocenenie za celoživotnú prácu a zveľaďovanie poľovných revírov v užívaní štátneho podniku LESY Slovenskej republiky.

-aks-

Agrokomplex a LESY SR, š.p.

Lesníci, poľovníci a poľnohospodári ako primárni producenti sa počas roka prezentujú na viacerých spoločných akciách a podujatiach. Jedným z tých najznámejších, čo potvrdzuje už samotná 51-ročná tradícia, je Výstava Agrokomplex. Táto výstava realizovaná od 2. do 6. septembra, zastrešovala tento rok súčasne AGROKOMPLEX, AGROSALÓN, NÁRODNÚ VÝSTAVU HOSPODÁRSKYCH ZVIERAT, POĽOVNÍCTVO, LESNÍCTVO A RYBÁRSTVO 2026 a štátny podnik LESY SR, š.p. bol jeho významnou súčasťou.

Počas piatich dní prešlo bránami výstaviska 98.753 návštevníkov (z nich až 10.021 tvorili žiaci a študenti), pre ktorých boli lákadlom produkty a služby poskytované 530 vystavovateľmi z deviatich krajín na výstavnej ploche 134.612 m^2. Súčasťou výstavy Agrokomplex bol aj 19. ročník Národnej výstavy hospodárskych zvierat, na ktorej sa predstavilo spolu 2.024 zvierat. Novinkou tohto ročníka bolo prepojenie Agrokomplexu s veľtrhom Agrosalón, v rámci ktorého sa predstavilo viac ako 135 značiek poľnohospodárskej techniky.

Súbežne sa uskutočnila výstava Poľovníctvo, lesníctvo a rybárstvo a návštevníci sa prostredníctvom expozícií v pavilóne M4 oboznámili „s moderným lesným hospodárstvom, bohatou históriou slovenského lesníctva a širokými možnosťami využívania lesa na oddych, vzdelávanie a zážitky“. V súťaži v práci s motorovou pílou DREVORUBAČ AGROKOMPLEXu, organizovanej Slovenskou lesníckou komorou, si 4. septembra žiaci stredných lesníckych škôl zmerali svoje schopnosti a zručnosti.

Súčasťou expozície v pavilóne M4 nebola len prevádzka a s ňou spojené činnosti, ale hlavne prezentácia voľnočasových aktivít v rámci rezortu pôdohospodárstva. Okrem nášho podniku sa tu predstavilo Národné lesnícke centrum, Múzeum vo sv. Antone, Národný žrebčín v Topoľčiankach a Závodisko, š.p.“ Štátny podnik LESY SR bol prezentovaný poľovníctvom – prostredníctvom širokej ponuky poplatkového lovu, nechýbala prezentácia ubytovacích zariadení a chát a produktov značky Lesnícke pochúťky i odbornými prednáškami. Omnoho viac ako inokedy tu dostala možnosť prezentácie lesná pedagogika LESY SR ako neoddeliteľná súčasť práce s verejnosťou a prezentácie našich aktivít. Ponuky edukačných programov Účelového zariadenia lesnej pedagogiky a rekreácie Antonstál, Lesnej školy Levice, Lesoučebne a Včeloučebne v Topoľčiankach a iných zariadení, a najmä práca a prezentácia nášho podniku pomocou lesných pedagógov, bola naozaj ukážková.

Počas slávnostného galavečera, boli ministrom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka ocenení traja zamestnanci štátneho podniku LESY SR. Ďakovný list si prevzala Ing. Alena Ďurkovičová (pestovateľka na OZ Gemer), Ing. Ľuboslav Mika (bývalý vedúci zamestnanec odboru životného prostredia na generálnom riaditeľstve) a Ing. Dušan Mikuš – vedúci Lesnej správy Duchonka, OZ Považie. Ocenenie im bolo venované za dlhoročný prínos pre lesnícky sektor, rozvoj lesníctva a inovatívny prístup.

Oceneným kolegom gratulujeme a zároveň ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na prezentácii aktivít nášho podniku.

-aks-

LESY SR optimalizovali aplikáciu Otvorené drevo

Banská Bystrica, 10.8.2026

Aplikácia Otvorené drevo, ktorú LESY SR vytvorili ako nadštandardný nástroj transparentnosti, prešla optimalizáciou. Na základe podnetov obchodných partnerov štátneho podniku dochádza k anonymizácii vybraných údajov tretích strán, pričom rozsah verejne dostupných informácií o hospodárení štátneho podniku zostáva zachovaný. Cieľom je nájsť rovnováhu medzi otvorenosťou voči verejnosti a ochranou férového konkurenčného prostredia.

LESY SR uvádzajú do prevádzky optimalizovanú verziu aplikácie **Otvorené drevo**, ktorá verejnosti naďalej poskytuje komplexný prehľad o predaji a pohybe dreva. Úpravy reagujú na podnety obchodných partnerov štátneho podniku a zohľadňujú potrebu ochrany ich obchodných údajov bez toho, aby bola oslabená transparentnosť hospodárenia štátneho podniku.

Aplikácia zostáva aj naďalej jedným z najrozsiahlejších verejne dostupných nástrojov svojho druhu na Slovensku. Používateľom bude naďalej sprístupňovať údaje o objemoch predaja dreva, sortimentoch, drevinovom zložení, distribúcii, organizačných zložkách či ďalších ukazovateľoch, ktoré umožňujú laickej aj odbornej verejnosti sledovať hospodárenie štátneho podniku.

Nová verzia zároveň prináša anonymizáciu vybraných údajov týkajúcich sa odberateľov dreva. Dôvodom sú podnety obchodných partnerov, podľa ktorých doterajšie zobrazenie niektorých údajov mohlo znižovať ich konkurencieschopnosť na trhu, najmä vzhľadom na relatívne úzky slovenský spracovateľský sektor.

„Otvorené drevo vzniklo ako dobrovoľná iniciatíva LESY SR nad rámec zákonných povinností. Naším cieľom bolo sprístupniť údaje o hospodárení štátneho podniku v modernej a prehľadnej forme. Tento princíp zostáva zachovaný aj po aktuálnej optimalizácii. Zároveň však rešpektujeme oprávnené záujmy našich obchodných partnerov a vytvárame podmienky pre férové podnikateľské prostredie,“ uviedol generálny riaditeľ LESY SR, Boris Gregor.

Zmena zároveň nepredstavuje obmedzenie transparentnosti. Údaje o obchodných vzťahoch zostávajú verejne dostupné prostredníctvom Centrálneho registra zmlúv (CRZ). Verejnosť tak má aj naďalej možnosť tieto informácie dohľadať a overiť si ich.

LESY SR dlhodobo presadzujú princíp otvoreného poskytovania informácií. Aplikácia Otvorené drevo predstavuje dobrovoľnú nadstavbu nad zákonnými povinnosťami štátneho podniku a potvrdzuje snahu sprístupňovať údaje vo vysokej kvalite a používateľsky prístupnej forme. Podobné riešenia dnes využívajú aj ďalšie organizácie pôsobiace v oblasti lesného hospodárstva a ochrany prírody, napríklad národné parky či mestské lesy.

„Transparentnosť a zodpovedný prístup k obchodným partnerom vnímame ako základnú hodnotu v štátnom podniku. Našou ambíciou je zachovať vysoký štandard otvorenosti voči verejnosti a zároveň zabezpečiť, aby naše iniciatívy neoslabovali konkurenčné postavenie spoločností, ktoré s nami spolupracujú. Sme presvedčení, že práve takýto vyvážený prístup je správnou cestou,“ doplnil generálny riaditeľ LESY SR.

Optimalizovaná aplikácia Otvorené drevo tak naďalej zostáva moderným nástrojom verejnej kontroly hospodárenia štátneho podniku. Zachováva vysokú mieru transparentnosti, zároveň však rešpektuje oprávnené záujmy obchodných partnerov a podporuje férové konkurenčné prostredie na slovenskom trhu so spracovaním dreva.

(tlačová správa LESY SR, š.p.)

LESY SR a rezort životného prostredia našli dohodu, národné parky otvoria rokovania s drevospracujúcim priemyslom

Banská Bystrica, 23. septembra 2026

LESY SR spolu s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a Ministerstvom životného prostredia SR našli pri rokovaniach súvisiacich so zonáciou národných parkov dohodu, ktorá reaguje na potreby slovenského drevospracujúceho priemyslu. Správy národných parkov otvoria rokovania so zástupcami spracovateľského sektora o možnostiach dodávok dreva v roku 2027. Ide o konkrétny výsledok spolupráce oboch rezortov a LESY SR v situácii, keď zonácia národných parkov mení rozloženie disponibilných zdrojov dreva zo štátnych lesov.

LESY SR už v roku 2025 upozorňovali, že zonácia národných parkov výrazne ovplyvní schopnosť štátneho podniku pokrývať požiadavky drevospracujúceho priemyslu. Túto skutočnosť podnik opakovane komunikoval aj počas rokovaní so zástupcami spracovateľov, pričom na znižujúce sa disponibilné objemy ihličnatého dreva upozorňuje už v závere roka 2025. LESY SR dnes zabezpečujú približne 41% dodávok dreva na slovenskom trhu, po delimitácii ďalších území pod správu národných parkov sa však tento podiel bude meniť.

Výsledkom rokovaní Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, LESY SR a Ministerstva životného prostredia SR je preto dohoda, na základe ktorej sa do komunikácie s drevospracujúcim sektorom zapoja aj správy národných parkov. Tie predstavia možnosti hospodárenia a prípadné disponibilné objemy drevnej hmoty na rok 2027 v rozsahu, ktorý im umožní režim ochrany jednotlivých území a platná legislatíva.

„Potreby slovenského drevospracujúceho priemyslu si uvedomujeme a práve preto hľadáme riešenia aj nad rámec možností samotného podniku LESY SR. Ak časť štátnych lesov prechádza pod správu národných parkov, je správne, aby do diskusie o budúcich možnostiach dodávok vstúpili aj ich správcovia. Oceňujem, že sme spolu s oboma rezortmi našli konštruktívnu dohodu, ktorá vytvára priestor na širšiu diskusiu o dostupných zdrojoch dreva na rok 2027,“ uviedol generálny riaditeľ LESY SR Boris Gregor.

LESY SR zároveň zdôrazňujú, že pri rokovaniach o dodávkach musia zohľadňovať celý slovenský drevospracujúci trh. Zväz spracovateľov dreva SR je významným partnerom v odbornej diskusii, združuje však len niečo cez 30 drevospracujúcich spoločností. Na Slovensku pôsobí podstatne širší okruh malých, stredných aj veľkých spracovateľov. Príslušnosť k profesijnému združeniu preto nemôže byť kritériom na prístup k drevnej hmote zo štátnych lesov. LESY SR musia disponibilné objemy umiestňovať na trh transparentne, hospodárne a podľa svojich reálnych produkčných možností tak, aby vytvárali férové podmienky pre celý trh.

Požiadavky slovenských spracovateľských kapacít pritom dlhodobo presahujú objemy, ktoré môže LESY SR reálne a udržateľne dodávať. Aj preto časť suroviny vstupuje na slovenský trh dovozom zo zahraničia vrátane susedných krajín. LESY SR zároveň nie sú jediným producentom dreva na Slovensku. Drevo na trh dodávajú ďalší správcovia štátneho majetku, ako aj neštátni vlastníci a obhospodarovatelia lesov.

Zonácia zároveň neznamená, že všetko drevo z území prevedených pod správu národných parkov bude dostupné na trhu. Rozsah hospodárenia a zásahov bude vychádzať z konkrétneho režimu ochrany a platnej legislatívy. Rokovania preto musia vychádzať z reálne disponibilných objemov, nie zo súčasnej výšky spracovateľských kapacít.

Dohoda Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstva životného prostredia SR a LESY SR rozširuje priestor na hľadanie riešení pre slovenský drevospracujúci priemysel. Cieľom je, aby pri rokovaniach o roku 2027 boli pri stole relevantní správcovia štátnych lesov aj zástupcovia širšieho spektra spracovateľského trhu a diskusia vychádzala z reálnych možností slovenských lesov.

(tlačová správa LESY SR, š.p.)

LESY SR aktívne riešia dostupnosť ihličnatého dreva na záver roka 2026

Banská Bystrica, 20. august 2026

LESY SR priebežne vyhodnocujú vývoj disponibilných zdrojov ihličnatého dreva na rok 2026. Dodávky naplánované na III. kvartál zostávajú zachované v plánovaných objemoch. V súvislosti s viacerými faktormi, ktoré môžu ovplyvniť možnosti ťažby v nasledujúcom období, však vzniká odôvodnená obava a významná miera rizika, že v prípade nepriaznivého vývoja bude potrebné pristúpiť k prehodnoteniu dohodnutých zmluvných objemov pre IV. kvartál. LESY SR preto situáciu aktívne riešia a obchodných partnerov informujú s dostatočným časovým predstihom.

LESY SR už pri nastavovaní obchodných vzťahov na rok 2026 upozorňovali na očakávanú nižšiu dostupnosť ihličnatého dreva. Disponibilný objem ihličnatého dreva medziročne klesol z približne 2,52 milióna m^3 v roku 2025 na 1,59 milióna m^3 v roku 2026.

Vývoj súvisí predovšetkým s postupným spracovaním rozsiahlej podkôrnikovej kalamity z predchádzajúcich rokov. Kým v rokoch 2024 a 2025 kalamitné drevo významne ovplyvňovalo množstvo dostupnej ihličnatej hmoty, zostávajúce kalamitné objemy v roku 2026 už nedosahujú porovnateľný rozsah.

Do ďalšieho vývoja zároveň vstupujú faktory, ktoré LESY SR nemôžu v plnom rozsahu ovplyvniť. Ide najmä o obmedzenia plánovaných ťažbových zásahov, možnosti spracovania kalamitného dreva v územiach s požiadavkami ochrany prírody, ako aj pripravované zmeny súvisiace s národnými parkami Nízke Tatry, Poloniny, Malá Fatra a TANAP a presunom správy dotknutých pozemkov k 15. októbru 2026.

Dodávky na III. kvartál pokračujú podľa plánu. LESY SR však na základe aktuálneho vývoja identifikujú významnú mieru rizika pre disponibilné zdroje v poslednom kvartáli roka a považujú za korektné informovať o tejto skutočnosti obchodných partnerov v predstihu.

V prípade, že sa uvedené riziká premietnu do reálneho poklesu disponibilných zdrojov, LESY SR pristúpia k prehodnoteniu dohodnutých zmluvných objemov v zmysle kúpnych zmlúv. Prípadná úprava bude vychádzať zo skutočného vývoja disponibilných objemov a bude uplatnená alikvotne v súlade so zmluvnými podmienkami.

„Našou prioritou je stabilita a predvídateľnosť dodávok pre domácich spracovateľov. V tejto chvíli nehovoríme o definitívnom krátení, ale o riziku, ktoré musíme zodpovedne vyhodnocovať. Tretí kvartál pokračuje podľa plánu a pri štvrtom kvartáli aktívne preverujeme všetky možnosti, aby sme prípadný vplyv na našich obchodných partnerov minimalizovali. Považujeme za férové upozorniť ich na vzniknutú situáciu v dostatočnom predstihu,“ uviedol generálny riaditeľ LESY SR Boris Gregor.

O ďalšom postupe rozhodne skutočný vývoj disponibilných zdrojov ihličnatého dreva. Ak vznikne potreba upraviť zmluvné objemy pre IV. kvartál, LESY SR budú svojich obchodných partnerov včas informovať o konkrétnom rozsahu.

LESY SR zostávajú stabilným a strategickým partnerom slovenského drevospracujúceho priemyslu. Aj pri meniacich sa produkčných podmienkach je cieľom podniku zachovať korektné obchodné vzťahy, transparentný prístup a čo najvyššiu mieru predvídateľnosti dodávok.

(tlačová správa LESY SR, š.p.)

LESY SR otvárajú rokovania o dodávkach drevnej hmoty na rok 2027

Banská Bystrica, 11. septembra 2026

LESY SR vstupujú do rokovaní so spracovateľmi dreva o nastavení dodávok na rok 2027. Štátny podnik aktuálne vyhodnocuje disponibilné objemy drevnej hmoty a pripravuje ich bilanciu na nasledujúci rok. Tá bude reflektovať najmä zmenšovanie výmery hospodársky využívaných štátnych lesov v dôsledku zonácie národných parkov, ale aj výrazný pokles objemu kalamitného dreva po spracovaní lykožrútovej kalamity. Prioritou LESY SR zostáva maximálne možné zásobovanie domáceho trhu pri zachovaní dlhodobo udržateľného hospodárenia v štátnych lesoch.

Ako LESY SR informovali už v druhej polovici augusta, podnik priebežne vyhodnocuje disponibilný zostatok dreva a komunikuje s odberateľmi o možnostiach plnenia dodávok v poslednom štvrťroku 2026. Súčasne otvára rokovania o nastavení obchodných vzťahov na rok 2027. Ich súčasťou je aj komunikácia so zástupcami drevospracujúceho priemyslu o očakávaných objemoch a vplyvoch zmien v obhospodarovaní štátnych lesov.

LESY SR sa dostávajú do obdobia potrebnej rebilancie disponibilných zdrojov dreva. Zonácia národných parkov a s ňou súvisiaci prechod časti území pod správu národných parkov znižujú výmeru lesov, na ktorej podnik hospodári, pričom významná časť týchto zmien sa týka práve ihličnatých porastov. Zároveň postupne odznieva obdobie mimoriadne vysokých objemov asanačnej ťažby spôsobenej lykožrútovou kalamitou, predovšetkým na Horehroní.

„Našou úlohou je pomenovať situáciu otvorene a s dostatočným predstihom. Slovenský drevospracujúci priemysel potrebuje stabilné dodávky suroviny, no LESY SR môžu na trh umiestniť iba taký objem dreva, ktorý zodpovedá reálnym možnostiam lesov v našej správe. Ťažba sa nemôže umelo zvyšovať na úkor ich budúcej stability. Preto chceme so spracovateľmi rokovať včas a hľadať riešenia, ktoré budú ekonomicky aj environmentálne udržateľné,“ uviedol generálny riaditeľ LESY SR.

Štátny podnik dlhodobo smeruje prakticky celú svoju produkciu na domáci trh, približne 99 % vyťaženej drevnej suroviny sa predáva na slovenský trh. LESY SR pritom v dlhodobom priemere zabezpečujú približne 3,8 milióna m^3 dreva ročne, čo predstavuje približne 49 % celkovej ťažby na území Slovenskej republiky. V roku 2025 dosiahla ťažba podniku 4,1 milióna m^3, pričom až 50 % tvorila asanačná ťažba súvisiaca najmä so spracovaním lykožrútovej kalamity na Horehroní, Orave, Liptove a Podpoľaní. Takéto mimoriadne objemy preto nemožno považovať za dlhodobo udržateľný štandard.

Rozdiel medzi ponukou LESY SR a spracovateľskými kapacitami na Slovensku je dlhodobý. Požiadavky trhu výrazne presahujú objemy, ktoré môže štátny podnik reálne a udržateľne dodávať. Domáci spracovatelia preto časť svojich potrieb prirodzene pokrývajú aj dovozom dreva zo zahraničia, vrátane dodávok zo štátnych lesov susedných krajín, napríklad z Českej republiky. Zároveň LESY SR nie sú jediným zdrojom dreva zo štátnych pozemkov na Slovensku. Na trh ho dodávajú aj ďalší správcovia štátneho majetku, ako aj neštátni vlastníci a obhospodarovatelia lesov.

Pri rokovaniach o roku 2027 chce štátny podnik hľadať rovnováhu medzi reálnymi produkčnými možnosťami lesov, potrebami domáceho drevospracujúceho priemyslu a ekonomickou stabilitou LESY SR. Dôležitou súčasťou tejto rovnováhy je aj zachovanie zamestnanosti a zelených pracovných miest v regiónoch, podpora spracovania obnoviteľnej suroviny na Slovensku a vytváranie čo najstabilnejšieho a predvídateľného prostredia pre odberateľov.

Vývoj disponibilných objemov bude zároveň závisieť od zdravotného stavu lesov. LESY SR považujú za pozitívne, že po mimoriadnom období kalamít dochádza k poklesu objemu asanačných ťažieb. Cieľom nie je nahrádzať ustupujúcu kalamitnú ťažbu zvyšovaním plánovanej ťažby. Naopak, prioritou zostáva odborné a udržateľné hospodárenie tak, aby dnešná potreba dreva nebola zabezpečovaná na úkor budúcich generácií lesov. Podnik zároveň pozorne monitoruje zdravotný stav porastov, najmä v súvislosti s pretrvávajúcim suchom a rizikom ďalšieho šírenia podkôrneho hmyzu.

LESY SR sú majetkom Slovenskej republiky a drevo z nich predstavuje obnoviteľnú surovinu aj významný ekonomický zdroj štátu. LESY SR preto budú pri nastavovaní dodávok na rok 2027 postupovať s dôrazom na hospodárnosť, transparentnosť a dlhodobú udržateľnosť, pričom o výsledkoch rokovaní a konkrétnych disponibilných objemoch budú partnerov informovať po ukončení bilančného procesu.

(tlačová správa LESY SR, š.p.)

Automatizované sledovanie objemov dreva na ES Kriváň

Ing. Martin Žilka, Ing Ivan Hanula

Článok hodnotí overenie dronovej fotogrametrie pri zisťovaní objemu dreva na expedičnom sklade Kriváň. Výsledky ukazujú celkovú odchýlku –4,7% oproti inventúrnym údajom, pričom presnosť merania ovplyvňovali najmä terén, tiene, medzery medzi drevom, podklad a spôsob uloženia jednotlivých gelieb.

- ***Miesto: OZ Poľana, ES Kriváň***
- ***Dátum: Jún-Júl 2026***
- ***Použitá technológia: DJI Matrice 3, DJI Matrice 350 s lidarom, DJI FlightHub a technológia DJI Dock***
- ***Technologický partner: uavonic.sk***

Technológia DJI Dock použitá pri monitorovaní expedičného skladu dreva spolu s realizačným tímom

Online výstup z prostredia DJI FlightHub môže slúžiť ako doplnkový vizuálny podklad pri kontrole výsledkov a pri porovnávaní zmien na sklade v jednotlivých termínoch leteckého snímkovania.

Cieľom projektu bolo pilotne overiť možnosti zisťovania objemu dreva na expedičnom sklade Kriváň v rámci OZ Poľana s využitím automatizovaných bezpilotných technológií. Zber dát prebiehal v období jún až júl 2026 a bol zameraný na porovnanie objemu vypočítaného z dát získaných dronom s evidovaným objemom podľa inventúry, označeným ako objem INV.

Vizualizácia expedičného skladu Kriváň vo vysokom rozlíšení v prostredí DJI FlightHub

Na snímkovanie a zber priestorových dát boli použité platformy DJI Matrice 3 a DJI Matrice 350. Pri spracovaní objemov sa však v tomto projekte vychádzalo vždy z fotogrametrického spracovania výstupov, nie z lidarového merania. Technológia DJI Dock umožnila realizovať opakované autonómne lety nad rovnakým územím a priebežne sledovať zmeny v objeme drevnej hmoty. Celkovo bolo vykonaných osem lietaní, pričom jedno z nich prebehlo priamo počas inventúry, čo umožnilo lepšie porovnať výsledky z dronu s referenčnými údajmi INV.

Opakované lety boli realizované v termínoch 23.6.2026, 25.6.2026, 29.6.2026, 30.6.2026, 2.7.2026 a 7.7.2026 a 31.7.2026. Meranie dňa 31.7.2026 prebehlo počas inventúry, čo umožnilo priame porovnanie výsledkov s referenčnými údajmi INV.

Získané dáta boli spracované v prostredí DJI FlightHub a následne vyhodnotené z hľadiska objemu dreva. Opakované lety slúžili na kontrolu konzistentnosti merania, elimináciu náhodných odchýlok a overenie praktickej využiteľnosti technológie DJI Dock pri pravidelnom monitorovaní expedičného skladu.

Fotogrametrické spracovanie znamená, že sa z veľkého počtu prekrývajúcich sa fotografií vytvorí priestorový model skladu a z neho sa následne vypočíta objem dreva. Zjednodušene povedané, softvér porovnáva rovnaké body zachytené na viacerých snímkach z rôznych uhlov a skladá z nich 3D model. Lidar naproti tomu meria vzdialenosť pomocou laserových lúčov. V tomto vyhodnotení preto výsledné objemy nepredstavujú priamy lidarový výstup, ale objemy vypočítané z fotogrametricky spracovaných snímok.

Pri vyhodnocovaní rozdielu medzi objemom zisteným z dronu a objemom INV sa používa percentuálny rozdiel vypočítaný podľa vzorca: **(Objem z dronu – Objem INV) / Objem INV**. Výsledná hodnota vyjadruje relatívnu odchýlku merania z dronu voči referenčnej hodnote evidovanej pri inventúre.

Objem INV je v tomto modeli považovaný za referenčnú hodnotu. Kladná hodnota percentuálneho rozdielu znamená, že objem vypočítaný z dát dronu je vyšší ako objem INV. Záporná hodnota naopak signalizuje, že objem z dronu je nižší ako hodnota evidovaná inventúrou. Čím je výsledok bližšie k nule, tým menší je rozdiel medzi oboma spôsobmi merania (tabuľka str.9).

Detailná tabuľka porovnáva jednotlivé geľby podľa sortimentu, dreviny, vypočítaného objemu z dronových dát, inventúrneho objemu a percentuálneho rozdielu. Poznámky pri jednotlivých riadkoch označujú faktory, ktoré mohli ovplyvniť presnosť výpočtu, napríklad terén, tieň, podklad alebo medzery medzi drevom, nakoľko tieto faktory prostredia ES mali výrazný vplyv na výsledok zisťovania zásoby jednotlivých gelieb.

Pre celkové vyhodnotenie sa nepoužíva priemerná hodnota jednotlivých percentuálnych rozdielov, ale súčtový rozdiel všetkých záznamov. Tento spôsob je reprezentatívnejší, pretože zohľadňuje skutočný objem dreva v jednotlivých záznamoch a lepšie vystihuje celkový stav na expedičnom sklade.

Sumarizácia podľa sortimentov

Prehľad zoskupuje záznamy podľa sortimentu a porovnáva súhrnný objem vypočítaný z dronových dát s objemom evidovaným v inventúre. Vážený priemer rozdielu vyjadruje celkovú odchýlku za daný sortiment so zohľadnením jeho skutočného objemu, preto lepšie vystihuje význam rozdielu ako jednoduchý priemer jednotlivých položiek.

Ukážka ako aj malá terénne nerovnosť môže skresliť výpočet objemu

Sortiment	Objem z dronu spolu	Objem INV spolu	Vážený priemer rozdielu
150	587,83	574,00	+2,4%
152	59,89	70,24	-14,7%
169	115,00	121,56	-5,4%
250	173,69	197,76	-12,2%
252	269,40	302,24	-10,9%
269	255,81	268,42	-4,7%
Celkový súčet	**1461,62**	**1534,22**	**-4,7%**

Názov sortimentu	Sorti-ment	Drevi-na	Číslo Gelby	Objem z dronu	Objem INV	Poznámka	Rozdiel
Vláknina ihličnatá v celých dĺžkach	150	SC	1	103,4	88,45	pohyb	16,9%
Vláknina ihličnatá v celých dĺžkach	150	SM	12	11,47	9,23	kolajisko linky	24,3%
Vláknina ihličnatá v celých dĺžkach	150	SM	13	15,13	18,48	kolajisko linky	-18,1%
Vláknina ihličnatá v celých dĺžkach	150	SM	14	98,05	92,4		6,1%
Vláknina listnatá v celých dĺžkach	250	BK	3	3,27	3,78		-13,5%
Vláknina ihličnatá 2 m	152	SM	1	59,89	70,24		-14,7%
Manipulačné zvyšky ihličnaté	169	SM	2	115	121,56	odpad	-5,4%
Vláknina listnatá 2 m	252	BK	2	24,37	20,52	teren	18,8%
Vláknina ihličnatá v celých dĺžkach	150	SM	14	20,71	20,33		1,9%
Vláknina listnatá v celých dĺžkach	250	BK	7	8,7	13,22	tien	-34,2%
Manipulačné zvyšky listnaté – tvrdé	269		1	64,45	109,31		-41,0%
Manipulačné zvyšky listnaté – tvrdé	269		2	22,27	28,35	odpad	-21,4%
Vláknina listnatá 2 m	252	BK	1	148,14	186,22	terén, medzery	-20,4%
Vláknina listnatá 2 m	252	BK	3	2,82	3,54	násyp piesku	-20,3%
Vláknina ihličnatá v celých dĺžkach	150	SC	1	5,03	5,04	tieň budovy	-0,2%
Vláknina ihličnatá v celých dĺžkach	150	SM	16	31,91	35,64	medzera	-10,5%
Vláknina ihličnatá v celých dĺžkach	150	SM	15	34,32	34,32	medzera	0,0%
Manipulačné zvyšky listnaté – tvrdé	269		2	29,21	19,44	odpad pri inv. pod-hodnotený	50,3%
Vláknina listnatá v celých dĺžkach	250	BK	4	22,08	36,82	terén	-40,0%
Vláknina listnatá v celých dĺžkach	250	BK	5	12,92	12,54		3,0%
Vláknina listnatá v celých dĺžkach	250	BK	6	19,56	21,24		-7,9%
Vláknina listnatá v celých dĺžkach	250	BK	4+5+6	71,8	70,6	250 BK 4+5+6	1,7%
Vláknina ihličnatá v celých dĺžkach	150	SM	8	30,13	31,68	panel + teren	-4,9%
Vláknina ihličnatá v celých dĺžkach	150	SM	9	50,47	54,78	panel + teren	-7,9%
Vláknina ihličnatá v celých dĺžkach	150	SM	10	16,09	13,2	panel + teren	21,9%
Vláknina ihličnatá v celých dĺžkach	150	SM	11	11,69	10,08	panel + teren	16,0%
Vláknina listnatá 2 m	252	BK	1	9,94	9	skresľuje terén	10,4%
Vláknina listnatá 2 m	252	BK	3	20,33	24,78	skresľuje terén	-18,0%
Vláknina listnatá v celých dĺžkach	250	BK	4	2,17	2,95	skresľuje terén	-26,4%
Manipulačné zvyšky listnaté – tvrdé	269		1	139,88	111,32	podhodnotené	25,7%
Vláknina listnatá v celých dĺžkach	250	BK	5	10,34	12	terén – zlom	-13,8%
Vláknina listnatá v celých dĺžkach	250	BR	1	2,67	3,19	terén – zlom	-16,3%
Vláknina listnatá v celých dĺžkach	250	JS	1	10,16	9,44	terén – zlom	7,6%
Vláknina listnatá 2 m	252	BK	3	17,61	16,52		6,6%
Vláknina ihličnatá v celých dĺžkach	150	SM	17	6,26	5,94	strom	5,4%
Vláknina listnatá 2 m	252	BK	4	15,27	14,87	terén	2,7%
Vláknina listnatá 2 m	252	BK	5	8,93	7,55	terén	18,3%
Vláknina listnatá 2 m	252	BK	6	7,87	7,08	terén, stromu	11,2%
Vláknina listnatá 2 m	252	BK	7	3,4	3,54		-4,0%
Vláknina listnatá 2 m	252	BK	8	3,74	2,62		42,7%
Vláknina listnatá 2 m	252	BK	9	2,78	1,68	rôzny odpad	65,5%
Vláknina ihličnatá v celých dĺžkach	150	SM	7	18,65	22,18	tieň stromu	-15,9%
Vláknina ihličnatá v celých dĺžkach	150	SM	1	16,71	15,84	podklad	5,5%
Vláknina listnatá 2 m	252	BK	2	4,2	4,32	úprava roviny	-2,8%
Vláknina listnatá v celých dĺžkach	250	JS	2	6,2	8,51	terén	-27,1%
Vláknina ihličnatá v celých dĺžkach	150	SM	2	46,53	47,36		-1,8%
Vláknina listnatá v celých dĺžkach	250	BK	2	3,82	3,47		10,1%
Vláknina ihličnatá v celých dĺžkach	150	SM	3	14,19	13,61	skresľuje terén	4,3%
Vláknina ihličnatá v celých dĺžkach	150	SM	4	57,09	55,44	betónové T	3,0%
Celková hodnota							**-4,7%**

Zhodnotenie rozdielov podľa sortimentov

Z porovnania podľa sortimentov vyplýva, že najmenší rozdiel bol pri sortimente 150, kde bol objem z dronu vyšší o 2,4 % oproti objemu INV. Tento výsledok možno považovať za veľmi dobrú zhodu, najmä vzhľadom na to, že ide o najväčší objem v celom súbore. Sortiment 169 vykázal rozdiel –5,4%, čo predstavuje mierne nižší objem z dronu a výsledok je stále relatívne blízky referenčnej hodnote. Pri sortimente 269 bol rozdiel –4,7%, teda objem z dronu bol tiež mierne nižší ako objem INV, pričom odchýlka je porovnateľná s celkovým výsledkom za celý sklad. Rozdiely pri sortimentoch 169 a 269 sú spôsobené hlavne tým, že sa jedná o manipulačné zvyšky na nehomogénnych geľbách, ktoré sú sypané nie uložené do rovnane.

Výraznejšie záporné rozdiely sa prejavili pri sortimentoch 152, 250 a 252. Pri sortimente 152 bol objem z dronu nižší o 14,7%, pri sortimente 250 o 12,2% a pri sortimente 252 o 10,9 %. Tieto rozdiely naznačujú, že pri týchto skupinách mohli výsledok ovplyvniť najmä podmienky merania, napríklad členitý alebo nerovný terén, medzery medzi drevom, tiene, podklad pod drevom alebo spôsob uloženia jednotlivých gelieb.

Celkovo možno konštatovať, že sortimenty 150, 169 a 269 dosiahli najlepšiu zhodu s inventúrnymi údajmi. Naopak, pri sortimentoch 152, 250 a 252 je rozdiel výraznejší a pri ďalšom vyhodnocovaní by bolo vhodné venovať im väčšiu pozornosť, najmä z hľadiska vplyvu terénu, tienenia a presného ohraničenia meranej drevnej hmoty.

Interpretácia výsledku preto vychádza z porovnania celkového objemu získaného z dronových dát s celkovým objemom INV. Takýto postup je vhodný najmä pri opakovaných meraniach realizovaných technológiou DJI Dock, kde je možné sledovať vývoj objemu v čase a súčasne kontrolovať rozdiely voči údajom získaným počas inventúry.

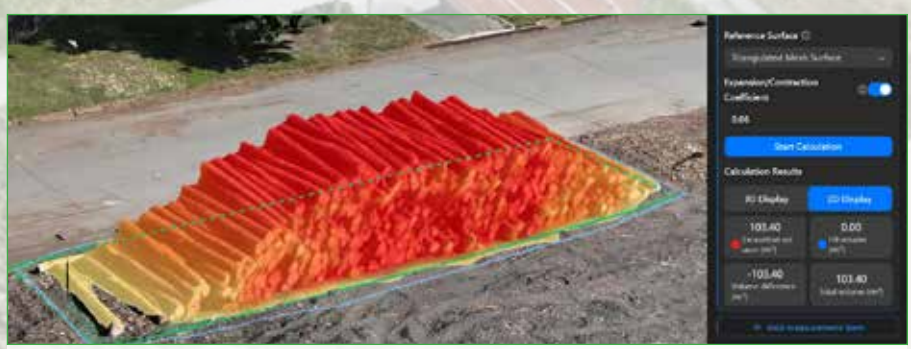
Spracovaním a analýzou dát z dronov bolo možné určiť objem dreva na ES Kriváň a porovnať ho s objemom INV ako referenčnou hodnotou. Využitie technológie DJI Dock umožnilo realizovať osem opakovaných lietaní nad rovnakým územím, z toho jedno priamo počas inventúry. Tento postup vytvoril vhodné podmienky na overenie presnosti, opakovateľnosti a praktickej využiteľnosti fotogrametricky spracovaných dronových dát pri kontrole zásob dreva na expedičnom sklade.

Zobrazenie časových rezov v prostredí DJI FlightHub pri porovnávaní vývoja zásob na sklade

Projekt potvrdil, že fotogrametricky spracované dáta z dronov môžu byť využiteľným podporným nástrojom pri kontrole objemu dreva na expedičnom sklade. Celkový rozdiel medzi objemom vypočítaným z dronových dát a objemom INV dosiahol –4,7 %, čo pri prevádzkovom charaktere merania predstavuje použiteľný výsledok. Najlepšiu zhodu dosiahli sortimenty 150, 169 a 269, zatiaľ čo výraznejšie rozdiely pri sortimentoch 152, 250 a 252 poukazujú na citlivosť metódy na podmienky merania. Z výsledkov zároveň vyplýva, že pre túto technológu je rozhodujúca najmä príprava referenčného podkladu, presné ohraničenie skladových plôch a jednotný postup pri vyhodnocovaní jednotlivých sortimentov. Pre dosiahnutie optimálneho výsledku, ktorý by reprezentoval lepšie zásoby dreva na ES by bolo potrebné zabezpečiť aby plochy ES boli rovné s pevným podkladom tak aby nemohli vznikať rozdiely spôsobené terénnymi nerovnosťami. Ďalej pre zabezpečenie väčšej presnosti by bolo potrebné zabezpečiť lepšie rozloženie drevnej hmoty po ploche skalu čo je nie možné hlavne pri veľkých množstvách skladovaného dreva a obmedzenej skladovacej plochy. Pre potreby prevádzky by musel byť celý proces automatizovaný, čo pri dnešných softvérových riešeniach nie je možné lebo údaje musia byt spracovávané ručne aby sa eliminovali chyba a výsledok bol použiteľný.

Ak by sa manažment rozhodol zaviesť pravidelné alebo denné meranie objemu dreva na expedičnom sklade pomocou technológie DJI Dock, cieľom by malo byť sprístupniť vypočítaný objem používateľovi v online prostredí ako podporný údaj pri kontrole skladových zásob.

Vypočítaný objem jednotlivých gelieb dreva použitý pri porovnaní s inventúrnymi údajmi

Pre dosiahnutie vyššej presnosti je potrebné pripraviť referenčnú plochu skladu. Ideálne by mal byť sklad pred prvým meraním prázdny, presne zameraný a mal by mať pevný, stabilný a čo najrovnejší podklad. Takto pripravený podklad znižuje riziko skreslenia výpočtu objemu spôsobené terénom, tieňmi, medzerami alebo nerovnosťami povrchu.

Pri automatizovanom výpočte v pravidelných intervaloch by bolo vhodné pevne stabilizovať a vyznačiť lokality pre jednotlivé sortimenty. Ak by bol sklad vopred rozdelený podľa sortimentov a jednotlivé plochy by boli presne zmapované, významná časť manuálnej práce by odpadla. V aktuálnom overení bolo potrebné geľby ručne obkresľovať a počítať jednotlivo, čo zvyšovalo časovú náročnosť spracovania. Ešte o niečo presnejšie výsledky by sme vedeli dosiahnuť lietaním z menšej výšky, tým pádom sa dosiahne väčšie rozlíšenie a model by bol ešte detailnejší, čo znamená presnejšie výsledky. Tieto misie sa lietali z výšky 80m, ak by sa lietali z výšky 60m, opäť by to bolo presnejšie. Tak isto by sa dali nastaviť aj niektoré samostatné lokality, ktoré by sa dali lietať z 30m výšky, kde by bola presnosť výrazne na inej úrovni.

Po splnení týchto podmienok môže DJI Dock predstavovať perspektívny nástroj na automatizované monitorovanie expedičných skladov, porovnávanie zmien objemu v čase a rýchlu kontrolu rozdielov medzi operatívnou evidenciou a fyzickým stavom dreva na sklade.

Je na zvážení či pokračovať v testovaní na ďalších expedičných skladoch a porovnať výsledky pri rôznych typoch podkladu, spôsoboch uloženia dreva a svetelných podmienkach. Takéto porovnanie by umožnilo lepšie určiť hranice použiteľnosti metódy a pripraviť jednotný prevádzkový postup pre budúce nasadenie. Na plošné zavedenie inventúr v rámci celého podniku sa aktuálna presnosť javí ako nedostatočná. Určite lepšie výsledky by priniesol dron s LIDAR snímačom čo je ale násobne drahšie riešenie. Pri zohľadnení približnej ceny tohto dokovacieho riešenia na úrovni 30 000 eur je preto potrebné dôsledne posúdiť ekonomickú návratnosť. Technológia však môže mať potenciál najmä pri priebežnom monitorovaní zásob, kontrole zmien v čase a ako podporný nástroj pre operatívne rozhodovanie na expedičných skladoch.

LESYpreKLÍMU

V súčasnosti viacero organizačných zložiek LESY Slovenskej republiky, štátny podnik popri svojej lesníckej činnosti čoraz častejšie pociťuje silnejúce prejavy a dôsledky klimatickej zmeny. Jedná sa najmä o stále pravidelnejšie a dlhodobejšie obdobia sucha a ako protiklad k tomu naopak intenzívne a silné lokálne zrážky spôsobujúce rýchle záplavy, často sprevádzané zosuvmi pôdy a škodami na majetku. Nerovnomerné rozloženie zrážkovej činnosti, ktorej výsledkom sú intenzívne búrky nasledujúce po dlhších obdobiach sucha sú príčinou nevsakovania vody do pôdy a jej rýchleho odtoku z krajiny. Nevsakovanie vody do pôdy, či už z dôvodu chýbajúcich zrážok, alebo ich rýchleho odtoku počas intenzívnych búrok spôsobuje pokles zásob vody v pôde, disponibilných zásob spodnej vody a vyúsťuje do čoraz viac suchom ohrozovaného životného prostredia.

LESY Slovenskej republiky, štátny podnik ako odpoveď na stále viac silnejúce prejavy a dôsledky klimatickej zmeny dlhodobo vykonáva preventívne opatrenia na zmiernenie jej budúcich dopadov. V rámci vlastných, ale aj cezhraničných projektov štátny podnik realizuje súbory opatrení, ktorých cieľom je zadržanie vody v krajine a premena povrchového odtoku naspäť do pôdy na podpovrchový odtok.

Jedným z takýchto projektov je aj cezhraničný projekt „Prírode blízke riešenia pre adaptáciu lesov na zmenu klímy“ (akronym: LESYpreKLÍMU, č. 403201DJP9), ktorého cieľom je pripraviť lesy na dôsledky klimatickej zmeny prostredníctvom prírode blízkych riešení. Prvoradým zameraním opatrení projektu je lesná pôda, ako najväčší rezervoár vody, do ktorej je kombináciou lesopestovných a technických opatrení cieľom akumulovať čo najväčšie množstvo vody.

Lesopestovné opatrenia projektu predstavujú zabezpečenie trvalého krytu lesnej pôdy prispôsobením vhodných pestovných postupov:

- prírode blízke obhospodarovanie lesa na princípe zabezpečenia trvalého krytu pôdy
- podpora drevinového zloženia s ohľadom na klimatické zmeny
- premena a dopĺňanie drevinového zloženia s ohľadom na klimatické zmeny (podsadby)
- ochrana mladých lesných porastov pred biotickými aj abiotickými činiteľmi s ohľadom na zmenu klímy
- ochrana mladých lesných porastov pred poškodením zverou

Technické opatrenia projektu sú zamerané na zadržanie vody v krajine, zmenu povrchového odtoku na podpovrchový a doplnené o melioračné a ochranné opatrenia zabraňujúce škodám pri vzniku extrémnych zrážok:

- melioračné opatrenia, zemné a drevené hrádzky v lesnom prostredí v horných častiach drobných vodných tokov
- zasakovacie opatrenia premieňajúce povrchový odtok na podpovrchový
- regulácia povrchového odtoku na lesnej dopravnej sieti a jej presmerovanie do lesného prostredia (úprava priečneho odvodnenia približovacích liniek, kalové jamy)

Na základe minulých období a aktuálneho vývoja dôsledkov klimatickej zmeny je cieľom popísaných opatrení zachytiť čo najväčšie množstvo zrážok, ktoré sú čoraz viac koncentrované na krátke časové obdobie, no zato s čoraz intenzívnejším prejavom. Takto zachytené zrážky sú následne lesným ekosystémom využívané počas dlhšieho časového obdobia, ktoré korešponduje s čoraz častejšími obdobiami sucha.

LESY Slovenskej republiky, štátny podnik v spolupráci s Národným lesníckym centrom, Lesy ČR, s. p. a Českou zemědělskou univerzitou v Prahe v auguste úspešne ukončili realizáciu cezhraničného projektu LESYpreKLÍMU, ktorého cieľom je pripraviť lesy na dôsledky klimatickej zmeny prostredníctvom prírode blízkych riešení. Projekt priniesol konkrétne výsledky využiteľné v praxi lesného hospodárstva. Partneri vytvorili „Stratégiu adaptácie lesov vonkajších Západných Karpát na zmenu klímy“, realizovali pilotné manažmentové a vodozádržné opatrenia a vybudovali štyri demonštračné objekty, na ktorých možno sledovať ich praktické fungovanie.

Projekt bol zároveň významnou platformou na výmenu skúseností medzi vedou a lesníckou praxou. Partneri počas jeho realizácie organizovali odborné workshopy, na ktorých prezentovali výsledky výskumu, diskutovali o možnostiach ich uplatnenia v hospodárskej praxi a vytvárali priestor na prenos poznatkov aj mimo projektového územia.

LESY SR dlhodobo presadzujú hospodárenie založené na využívaní prirodzených procesov v lesoch. Projekt LESYpreKLÍMU ukazuje, že prírode blízke opatrenia predstavujú súčasť účinných nástrojov na zvyšovanie stability lesov, zlepšenie hospodárenia s vodou a adaptáciu krajiny na meniace sa klimatické podmienky. Vďaka prírode blízkym prístupom a pilotným opatreniam prináša konkrétne riešenia, ktoré prispievajú k dlhodobej odolnosti lesných ekosystémov v pohraničných oblastiach. Tento projekt je nielen krokom k ochrane prírody a zmierneniu dopadov klimatických zmien, ale aj inšpiráciou pre ďalšie iniciatívy zamerané na udržateľný rozvoj a spoluprácu v stredoeurópskom regióne.

Projekt s názvom „Prírode blízke riešenia pre adaptáciu lesov na zmenu klímy“ (akronym: LESYpreKLÍMU, č. 403201DJP9) je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Ing. Peter Kováčik, PhD.

Signalizačné správy o výskyte škodlivých činiteľov v lesoch Slovenska

Národné lesnícke centrum, Lesnícka ochranárska služba vydala 8. augusta 2026 v poradí tretiu časť zo série „Signalizačné správy o výskyte škodlivých činiteľov v lesoch Slovenska", ktorá sa okrem samotného pozvania na konferenciu Aktuálne problémy v ochrane lesa 2026 (8.-9.10.2026), venuje predovšetkým problematike výskytu a monitoringu krasoňa jaseňového na Slovensku. Z dôvodu, že sa uvedený druh radí medzi karanténnych škodcov, uvádzame príspevok takmer v plnom znení aj s odkazmi na externé dokumenty.

Krasoň jaseňový *Agrilus planipennis* na Slovensku

Ako je uvedené v aktuálnom čísle s Signalizačných správ o výskyte škodlivých činiteľov v lesoch Slovenska bol dňa 25.6.2026 z feromónového lapača prevádzkovaného ÚKSÚPom umiestneného v mestskom parku v Strede nad Bodrogom odobratý nález krasoňa. Išlo o 18 ks dospelých jedincov krasoňa. Tento nález bol morfologicky determinovaný 3.7.2026, geneticky potvrdený 20.7.2026 referenčným laboratóriom vo Francúzsku ako krasoň jaseňový Agrilus planipennis.

Obrázok 1. a Obrázok 2. Dospelý jedinec krasoňa jaseňového *Agrilus planipennis*; v Severnej Amerike prvýkrát objavené v 2002, v Moskve 2006, na Ukrajine 2019, v Maďarsku a na Slovensku v 2026

Krasoň jaseňový je podľa niekoľkých nariadení EÚ:

- **karanténnym** škodcom únie (Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/2072, príloha II, časť A.)
- **prioritným** škodcom únie (Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1702 z 1. augusta 2019, ktorým sa dopĺňa nariadenie (EÚ) 2016/2031 vytvorením zoznamu prioritných škodcov)

Lesnícka ochranárska služba sa od roku 2015 podieľa na monitorovaní 10 druhov karanténnych resp. prioritných škodcov EÚ, ktorých hostiteľom sú lesné dreviny, pričom už v roku 2023 bol spracovaný „Národný pohotovostný plán pre prípad podozrenia a výskytu prioritného škodcu Agrilus planipennis", s aktualizáciou v roku 2025.

V európskom priestore bol krasoň jaseňový zaznamenaný na Ukrajine v roku 2019, v eu-

rópskej časti Ruska v roku 2003 (publikované v roku 2006), v Bielorusku v roku 2025. Prvý dospelý jedinec bol v blízkosti Slovenska na východe Maďarska v obci Beregsurány (región Észak-Alföld) zachytený 9. júna 2026 vo feromónového lapača.

Po potvrdení škodcu na Slovensku sa uskutočnil intenzívny monitoring tzv. Delimitačný prieskum, počas ktorého sa skontroloval kmeň a dohliadnuteľná časť koruny množstva stromov v parkoch, stromoradiach a v lesoch v blízkom okolí.

Charakteristické determinačné znaky prítomnosti krasoňa jaseňového

- Výletové otvory majú pre rod Agrilus typický tvar písmena „D".
- Pod výletovými otvormi v lyku kôry hadovito poskrúcaný požerok lariev. V požerku zostáva drvina, časom vypadáva.
- Samotná prítomnosť dospelých jedincov (imág)

Podľa Dr. Eduarda Jendeka, Slováka, jedného z najvýznamnejších špecialistov na druh *Agrilus planipennis* na svete, pri výskyte krasoňa na jaseňoch na Slovensku určite ide o inváz-ny krasoň jaseňový. V Severnej Amerike sa po zavlečení v roku 2002 šíril rýchlosťou 100 km/rok, čo bolo spájané nie s letovými možnosťami krasoňa jaseňového, ale so schopnosťou premiestňovať sa ako „stopár" na autách, vlakoch a lietadlách s tovarom alebo nejakým spôsobom aj na ľuďoch (napr. batohy, kufre a pod.).

Z predpokladov LOS by pri porovnateľnej rýchlsoti šírenia sa, by sa daný druh v priebehu piatich rokov (v roku 2030) mohol vyskytovať v Malackách, Trenčíne alebo v Makove. Spomaliť šírenie je možné zabezpečiť uplatňovaním pravidiel v Národnom pohotovostnom pláne. Veľký vplyv na samotné šírenie škodcu budú mať prírodné podmienky Slovenska (pestré drevinové zloženie, menej nepôvodných jaseňov, pohyb áut na menšie vzdialenosti, atď.).

Pohotovostný plán vs. *Agrilus plannipenis*

Vyčlenenie zón v okolí každého pozitívneho stromu:

- 100 m okolo stromu: **zamorená** oblasť
- 10 km okolo zamorenej oblasti: **nárazníková** zóna
- 100 km okolo zamorenej oblasti: zóna považovaná za napadnutú zónu

Z týchto zón sa drevo nesmie vyvážať!

Riešenia situácie nie sú jednoduché a v niektorých prípadoch ani celkom jasné. Z pohotovostného plánu, ktorý vychádza z európskych nariadení, vyplývajú výnimky, za ktorých by premiestňovanie dreva mimo zón bolo možné realizovať, ale pravidlá je potrebné striktne zadefinovať.

V najbližšej dobe bude ÚKSÚP vydávať rozhodnutia na vypílenie napadnutých stromov a stanoví ďalšie podmienky manipulácie so spíleným drevom pre vlastníkov pozemkov, kde sa nachádzajú napadnuté stromy. Priebežne aktualizované informácie pre vlastníkov pozemkov s napadnutými a ohrozenými jaseňmi, ktoré spadajú do vymedzených zón (100 m, 10 km, 100 km) sa budú zverejňovať aj na stránkach ÚKSÚPu: https://www.uksup.sk/agrilus-planipennis

Fotky podozrivých vzoriek t.j. výletové otvory v tvare písmena „D" a po odlúpení kôry „meandrovitý" požerok larvy krasoňa, môžete zadávať do mobilnej aplikácie „Škodcovia drevín", ktorá aktuálne funguje len na androidoch (pre iPhone nie je aktualizovaná a nedá sa ani stiahnuť).

Prípadne fotky odfotené mobilom bez mobilnej aplikácie môžete uploadnuť na stránku https://www.skodcoviadrevin.sk/ z počítača cez linku: https://www.skodcoviadrevin.sk/urcime-skodcu.

Medzinárodná konferencia – zodpovednosť za krajinu

Slovenská lesnícka komora a ÚNIA regionálnych združení vlastníkov neštátnych lesov Slovenska zorganizovali Medzinárodnú konferenciu ZODPOVEDNOSŤ ZA KRAJINU – Udržateľná starostlivosť o horské a vysokohorské ekosystémy v ére klimatickej zmeny, ktorá sa uskutočnila 9. – 10. septembra 2026 v Tatranskej Javorine.

„Konferencia je organizovaná ako odborná platforma pre diskusiu o budúcnosti horských a vysokohorských ekosystémov, ktoré majú zásadný význam pre stabilitu krajiny, ochranu vodných zdrojov, bezpečnosť obyvateľstva, rozvoj regiónov a adaptáciu na klimatickú zmenu. Aktuálne problémy, ako rozsiahle poškodenie lesných ekosystémov, klimatické extrémy, zmeny vodného režimu krajiny a zvýšené riziko eróznych procesov a požiarov, predstavujú témy presahujúce rámec jedného odboru.

„Vyžadujú spoločný odborný dialóg medzi lesníkmi, vedcami, vodohospodármi, samosprávami, štátnou správou, ochranou prírody a zodpovednými partnermi z hospodárskej praxe. Na konferencii vystúpia významní odborníci zo Slovenska i zahraničia. Jej výsledkom bude odborný dokument JAVORINSKÁ VÝZVA 2026, obsahujúci návrhy systémových a legislatívnych opatrení, smerujúcich k zodpovednej starostlivosti o horskú krajinu," hovorí Ing. Igor Viszlai, predseda Slovenskej lesníckej komory.

„Naša filozofia je jasná: Zodpovedný súkromný vlastník a aktívny manažment sú kľúčom k stabilnej, udržateľnej a odolnej vidieckej krajine. Minulý týždeň sme na veľtrhu Agrokomplex zorganizovali konferenciu a panelové diskusie, na ktorých zástupcovia národných parkov, vlastníci lesov, vedci, aktivisti a podnikatelia v turistickom ruchu hľadali odpovede na otázku, ako zosúladiť ochranu prírody s aktívnym manažmentom lesov a potrebami a rozvojom regiónov.

Konferencia ZODPOVEDNOSŤ ZA KRAJINU je pokračovaním našej snahy viesť konštruktívny a vecný dialóg a nachádzať rozumné riešenia, ktoré zabezpečia vyvážený prístup k ochrane prírody a skvalitňovaniu života na vidieku. Ochranu prírody je potrebné prepojiť s aktívnym a udržateľným hospodárením tak, aby boli lesy odolné a zároveň zostalo súkromné vlastníctvo lesov ekonomicky a spoločensky životaschopné," dodáva Ing. Milan Ovseník, predseda ÚNIE regionálnych združení vlastníkov neštátnych lesov Slovenska.

Druhým deň mali účastníci konferencie možnosť pozrieť si priamo v teréne a v sprievode Ing. Jána Slivinského porasty na Ochrannom obvode Tatranská Javorina TANAP-u, ktoré sú výsledkom aktívneho manažmentu po včasnom a komplexnom spracovaní vetrových a podkôrnikových spracovaní kalamít z 90-tych rokov aj porasty ponechané na samovývoj v bezzásahovom režime po roku 2003 a nadobudnutí účinnosti zákona o ochrane prírody a krajiny.

(zdroj: Slovenská lesnícka komora)

10 rokov zverníka Rákoš

Nedávno uplynulo 10 rokov od založenia zverníka Rákoš na bývalom odštepnom závode Revúca – teraz Gemer. Určite je to čas na prvé zhodnotenie celého projektu a preto som sa na to odhodlal.

Myšlienka na založenie nového zverníka mi vŕtala v hlave už roky pred tým. A bolo dobré, že sme do toho nešli narýchlo, ale bol čas si všetko vopred pripraviť a premyslieť. Naberali sme skúsenosti vo zverniciach štátnych lesov, ale vďaka ústretovosti kolegov na GR ako aj vďaka dobrým vzťahom s českými priateľmi sme sa dostali na skusy aj do významných zvernicových chovov v Českej republike – tých so stáročnou históriou aj niektorých novovybudovaných – súkromných. Navyše užitočné bolo, že sme tam neboli ako oficiálna návšteva, ale ako kamaráti, ktorí potrebujú skutočné know-how a nie vonkajšie pozlátko, ktorým sa problémy prekrývajú a veci prikrášľujú.

Poľovníctvo – ako vlastne všetko okolo nás sa v priebehu času rýchlo mení, a preto aj podmienky pri zakladaní nového zverníka sú odlišné ako v minulosti. Tie biologické a prírodné – ako celoročný dostatok vody, vhodné drevinové zloženie, dobrá terénna dostupnosť, dostatok paše pre zver, kvalitná infraštruktúra a mnohé ďalšie, sú pravdaže stále rovnaké ako v minulosti. Nastúpili však aj iné podmienky, ktoré priniesli skúsenosti z posledných rokov. Základnou bolo vlastníctvo pôdy ,teda že každý cm štvorcový musí byť na kmeňových pozemkoch štátnych lesov. To je v južných častiach Slovenska v dubových porastoch, ktoré sú pre zver najúživnejšie často problém. Navyše v lokalite musí byť aj dostatočné percento trvalých trávnych porastov a tieto sú väčšinou v správe Slovenského pozemkového fondu, takže nájsť vhodnú lokalitu bolo mimoriadne náročné. Prirodzene, že sa to nedalo naplánovať ideálne a bolo potrebné urobiť kompromisy.

Stanovenie samotnej koncepcie chovu zveri nebolo až také zložité. Priniesla to samotná doba. Organizovať spoločné poľovačky na diviačiu zver môžete vtedy, ak máte v poľovnom revíri dostatok diviakov. Ak ich však máte dostatok, robia neúmerné škody na poľnohospodárskych pozemkoch. Tento zdanlivo začarovaný kruh ponúkol riešenie na vytvorenie koncepcie zverníka. A to chovať diviačiu zver, pretože je ekonomicky najefektívnejšia s rýchlou návratnosťou a dostatočne atraktívna pre poľovných hostí. Ale keby sme v uzavretej ploche chovali veľa kusov diviačej zveri a celoročne ich kŕmili, takýto model by z pohľadu finančného efektívny nebol. Preto je samotná koncepcia založená na chytaní živej zveri – prasiat a lanštiakov z voľných revírov OZ, pričom sa zabijú dve muchy jednou ranou. V lete po žatve, keď sú diviačatá už dostatočne samostatné zrealizujeme intenzívny odchyt, ktorý trvá dva až tri mesiace. Tým sa z voľných revírov odoberú diviaky, a významne sa znížia škody na poľnohospodárskych pozemkoch. Tieto diviačatá sa v karanténnom oplôtku prikrmujú do jesene a pred jesennými poľovačkami sa vypustia do zverníka, kde doplnia miestnu populáciu zveri. Časť sa potom odloví a časť oživí krv miestnej populácii diviačej zveri. Naozaj jednoduché – akurát, že to všetko narušil AMO, ktorý našu koncepciu na tri roky úplne rozvrátil. Nejako sme to však prežili, prispôsobili sa podmienkam a môžem skonštatovať, že vlaňajší rok bol prelomový, pretože sme dosiahli prvý plusový hospodársky výsledok vo zverníku Rákoš. To bol ďalší z cieľov koncepcie, pretože v žiadnom prípade som si nechcel pripustiť, čo mi všetci tvrdili, že zvernicové chovy sú všetky stratové a inak sa to nedá. AMO nám paradoxne aj pomohol v tom, že obrovsky zvýšil dopyt po spoločnej poľovačke na diviačiu zver, ktorej bol zrazu všade nedostatok, čím prirodzene stúpli ceny lovu.

Popri diviačej zveri , ktorá je nosná sa vo zverníku chová aj zver jelenia a muflónia. Tam sme si v koncepcii nekládli vysoké ciele. Chováme len počty, ktoré sa prirodzene na ploche zverníka uživia s maximálnou kontrolou početnosti. Zároveň umožníme najkvalitnejším jedincom zostarnúť a dosiahnuť vek trofejovej kulminácie – toto je už tiež v súčasnej dobe skôr zázrak. Je málo revírov, kde môže jeleň v pokoji zostarnúť a trofejovo dozrieť. A muflónia zver, ktorá v potravných nárokoch jelenej zveri príliš nekonkuruje dopĺňa ponuku, pretože v okrese Revúca iná možnosť lovu prakticky neexistuje.

Rovnako prevádzka samotného zverníka je nastavená na „úsporný režim". Nemáme žiadneho zverostrážcu, zverník nemá vlastných zamestnancov, nemáme vlastné stroje...

Trvalo to síce pár rokov, ale našli sme dobrého dodávateľa prác, ktorý popri svojej práci v ťažbe dreva aj gazduje, vlastní teda poľnohospodárske stroje a čo je hlavné, postupom času si k zverníku vybudoval citový vzťah a niekedy ho musím krotiť, aby nevyhadzoval zo zverníka turistov, ktorí podľa neho rušia našu zver. Všetky činnosti – výroba sena, kŕmenie zveri, údržba plotov, boli už pri výstavbe zverníka koncipované na maximálnu úsporu ručnej práce a dôkladné využitie strojov a technológií. Kontrola oplotenia sa napríklad dá vykonať pomocou štvorkolky dodávateľa prác po ceste zriadenej okolo celého oplotenia za jednu až dve hodiny, pričom obvod plotu má deväť kilometrov. Navyše je tam obojstranný elektrický ohradník, ktorý sám signalizuje poruchu aj jej lokalizáciu poklesom napätia na jednotlivých vetvách. Čistenie chodníkov robíme znova štvorkolkou za pomoci adaptéra a trvá nám maximálne dva dni – vyčistíme cca 15 km. A takto by sa dalo pokračovať. Nie všetko samozrejme vyšlo tak ako sme zamýšľali, ale na vlastných chybách sa učí najrýchlejšie.

Aj keď sú zvernicové chovy intenzívnym poľovníckym projektom, zverník Rákoš sa z tejto charakteristiky dosť vymyká. Jadrovým krmivom sa kŕmi len obmedzene. Prakticky len v čase paroženia a odchovu mláďat sa dokrmuje jadrom. Základ je maximálne využiť pašu, o ktorú sa dôkladne staráme a prírodné prostredie zverníka. Podporujeme plodivosť lesných drevín ako prirodzenej potravy, budujeme ohryzové plochy, mokrade pre diverzifikáciu potravnej ponuky ap. Stále je čo vylepšovať, ale hlavná časť budovania zverníka je ukončená a vylepšenia sa dejú len v rámci dostupných prevádzkových zdrojov financovania – napr. uloví sa silný jeleň – niečo sa investuje do prostredia, prípadne sa vybuduje nový chodník, mokraď ap. Tým, že je zverník založený na ekonomickej efektivite a nie na množstve zveri, poľovačka sa vôbec nepodobá na lov vo „zverofarme" – čo je doteraz predsudok väčšiny poľovníkov, keď počujú, že by mali ísť loviť do zvernice. Myslia si že prídu a tam si vyberú, ktorú zver odlovia. Preto je momentálne najväčší problém zverníka nedôvera poľovných hostí, hlavne pri love jeleňov. Zver vo zverníku sa však udržiava v kalkulovanom, primeranom počte. Má preto dostatok prirodzenej potravy, je maximálne opatrná, plachá a na pašu vzchádza len za súmraku – rovnako ako vo voľnom revíri. Aj cez ruju sa stáva, že hoci je na ploche 400 ha 40 rujných jeleňov, príde te tam s hosťom a tam ticho... Zver sa navyše maximálne prispôsobila podmienkam zverníka. Jeden lukostrelec mi reprodukoval zážitky zo svojho lovu. Vyšplhal sa na strom a visel tam na svojej plošinke, prišla črieda holej zveri. Jedna jelenica sa kŕmila na vnadisku a ostatných desať jeleníc vykrúcali krky do oblohy a pozerali po stromoch, či na nich niekto nestriehne. Bál sa aj nadýchnuť... Takže podaril sa aj náš ďalší zámer, aby vo zverníku šlo o skutočný ťažký lov, kde lovec musí využiť všetky svoje schopnosti a nie len o odstrel vykŕmenej zveri.

Takže ak sa mám vrátiť k tomu zhodnoteniu po desiatich rokoch budovania, môžem konštatovať, že projekt je úspešne zavŕšený. Je nastavený tak, že ročne bude generovať len zo samotného poplatkového lovu 10-15.000 eur zisku, pri tržbách na úrovni 50.000 eur. Na 400 ha poľovnej plochy je to slušné, hoci som Vás presviedčal, že to nie je intenzívny chov . Tiež pomôže voľným revírom so znížením škôd na poľnohospodárskych pozemkoch. A v neposlednom rade je to prostriedok na voľnočasové aktivity, na reprezentáciu odštepného závodu a efektívne využitie zvereného majetku, lebo bol zriadený hlavne na ploche ochranných lesov.

Ing. Vladimír Hlinka

Poďakovanie za úspešné zvládnutie jelenej ruje

Jelenia ruja patrí k najvýznamnejším obdobiam poľovníckej sezóny. Jej neopakovateľná atmosféra prináša silné zážitky, ale zároveň kladie vysoké nároky na odbornosť, zodpovednosť a pracovné nasadenie všetkých, ktorí zabezpečujú jej priebeh.

LESY Slovenskej republiky, Odbor poľovníctva, rybárstva a včelárstva, vyslovuje úprimné poďakovanie poľovníckym referentom, poľovníckym sprievodcom, všetkým kolegom a obslužnému personálu, ktorí sa podieľali na úspešnom zvládnutí jelenej ruje v režijných revíroch LESY SR.

Ďakujeme poľovníckym referentom za dôslednú prípravu, koordináciu a organizačné zabezpečenie tohto náročného obdobia. Poľovníckym sprievodcom patrí naše uznanie za znalosť revírov a zveri, odborný prístup, trpezlivosť a ochotu venovať svoj čas poľovníckym hosťom. Rovnako si vážime prácu všetkých kolegov, ktorí zabezpečovali potrebné zázemie a každodennou spoluprácou prispievali k plynulému priebehu ruje.

Za úspešným zvládnutím sezóny stoja mnohé skoré rána, neskoré návraty, hodiny strávené v teréne i pohotové riešenia nepredvídaných situácií. Toto obdobie si vyžaduje aj osobné obete a čas na úkor rodiny či oddychu. O to viac si vážime vaše nasadenie, spoľahlivosť a vzájomnú podporu.

Svojou prácou pomáhate napĺňať zásady zodpovedného poľovníckeho hospodárenia, zachovávať poľovnícke tradície a šíriť dobré meno LESY SR. Ďakujeme, že k svojim povinnostiam pristupujete s odbornosťou, rešpektom k prírode a úctou k poľovníckej etike.

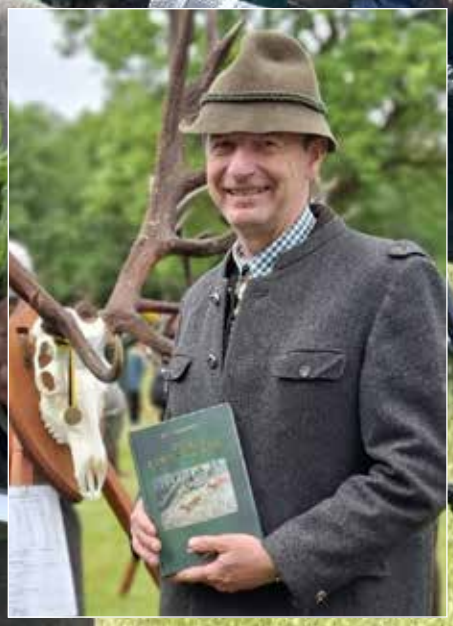
Do ďalšej časti prebiehajúcej poľovníckej sezóny 2026/2027 Vám želáme pevné zdravie, veľa síl a množstvo nezabudnuteľných zážitkov v našich revíroch.

Lovu zdar!

LESY Slovenskej republiky
Odbor poľovníctva, rybárstva a včelárstva

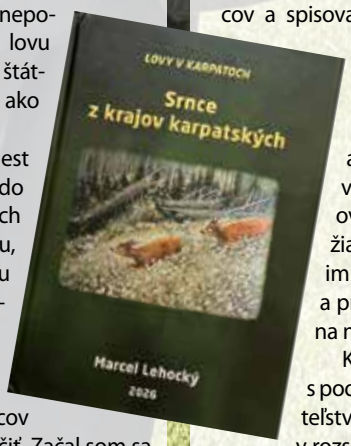
Srnce z krajov karpatských

V posledných rokoch žiaľ na Slovensku nevychádza veľa pôvodných kníh s poľovníckou tematikou. Ale občas sa predsa len nejaká novinka na knižnom trhu objaví. O to viac je potešiteľné, že autorom najnovšej poľovníckej knihy* Srnce z krajov karpatských *je náš kolega – Ing. Marcel Lehocký, PhD., referent poľovníctva na odštepnom závode OZ Východ. Preto sme ho oslovili, aby nám túto knihu predstavil a prípadne aj prezradil nejaké zaujímavé informácie: kedy sa rozhodol napísať túto knihu, ako dlho to trvalo, čo ho najviac teší....

Mal som v živote to šťastie, že poľovníctvo sa stalo nielen mojím koníčkom, ale aj povolaním. Hneď od začiatku ma zaujímala aj poľovnícka literatúra, ktorá niekedy v Čechách a na Slovensku vychádzala v početných tituloch a vydaniach. Jednou z najvýznamnejších, môžeme povedať kultových kníh boli *Lovy v Karpatoch* od profesora Júliusa Komárka. A tak už ako zamestnanec LESOV SR som zistil, že viacero poľovníckych príbehov profesora Komárka sa odohrávalo v poľovných revíroch, ktoré v tom čase obhospodarovali v réžii LESY SR. Preto som sa rozhodol navštíviť tieto revíry, spoznať ich a porovnať, čo sa v nich od čias Komárka zmenilo. Svoje zážitky a poznatky som premietol do článkov, ktoré vyšli v českom poľovníckom časopise *Svět myslivosti* a myslím, že aj zaujali čitateľov a obdivovateľov pána profesora. Neskôr, v roku 2012 pri príležitosti obnovy Komárkovej chaty v Livove a 120. výročia jeho narodenia, LESY SR v spolupráci s NLC vo Zvolen vydali tieto moje články knižne. Kniha sa volala *Profesor Július Komárek a lovy v Karpatoch takmer po sto rokoch*. Žiaľ kniha vyšla v obmedzenom formáte a neveľkom náklade 500 kusov, ktorý sa už z väčšej časti minul na akcii v Bardejove. Týmto sa moje putovanie po stopách profesora Komárka naplnilo.

Ale v mojej poľovníckej knižnici sa za tie roky ocitli aj ďalšie hodnotné knihy od iných, rovnako dobrých autorov. Preto som sa postupne odhodlal navštíviť a spoznať ďalšie významné poľovné revíry a oblasti v krajinách susediacich so Slovenskom, ktoré som dovtedy poznal len z kníh mojich obľúbených spisovateľov. A aby tieto poznávacie cesty mali aj poľovnícky rozmer, smažil som sa v týchto revíroch zažiť aj lov srncov ako poplatkový hosť. A prečo práve srnce? Z viacerých dôvodov. Jelenia ruja prebieha všade približne v rovnakom čase a trvá len 2-3 týždne. V tomto období nemajú poľovnícki referenti a sprievodcovia žiaľ žiaden čas nazvyš pre nejaké rodinné dovolenky a poľovnícke výlety. Zato sezóna lovu srncov je roztiahnutá na dlhšie obdobie. V našich režijných revíroch nelovíme veľa srncov a nemáme ani toľko hostí v porovnaní s jeleňmi a je preto aj viac času a voľných víkendov. A v neposlednom rade sú aj ceny lovu srncov pre zamestnanca štátnych lesov dostupnejšie, ako ceny lovu jeleňov.

Keďže viacero mojich ciest za srncami smerovalo do režijných revírov štátnych lesov v Maďarsku a Poľsku, malo to prínos aj pre moju prácu. Mohol som tak vidieť, zažiť a porovnať organizovanie poľovníckej turistiky u nich, prácu ich poľovníckych sprievodcov a z mnohých vecí sa aj poučiť. Začal som sa pozerať na poľovačku očami poplatkového lovca s jeho očakávaniami a aj sklamaniami. Začal som vnímať cenu lovu a aj to, čo som za tú cenu dostal pri pobyte na chate a v revíri. Som presvedčený o tom, že by to v rámci možnosti mal zažiť každý náš poľovný referent a aj sprievodca a potom by sme si možno ešte viac začali vážiť poľovných hostí v našich revíroch...

Postupne som mal možnosť na mojich cestách spoznať osobne viacero zaujímavých ľudí – lesníkov, poľovníkov, sprievodcov a spisovateľov, s ktorými som zažil obohacujúce stretnutia a nezabudnuteľné chvíle. Uvedomil som si pritom, že ľudia, ktorých si vážime a ktorí nás nejako pozitívne v našom profesnom živote ovplyvňovali a formovali, tu žiaľ nie sú naveky a preto som im túto knihu venoval z vďaky a pre pekné spomienky, aby sa na nich nezabudlo....

Kniha vyšla v roku 2026 aj s podporou LESOV SR vo Vydavateľstve Michala Vaška v Prešove, v rozsahu 288 strán so 130 obrázkami a fotografiami. Objednať si ju môžete aj na adrese: *lovyvkarpatoch@gmail.com*.

Ing. Marcel Lehocký, PhD.

Naj horár 2026

Na počiatku to bola malá súťaž lesných správ OZ Slovenská Ľupča a dnes máme za sebou 20. ročník podujatia, ktorého sa zúčastňujú zástupcovia všetkých organizačných zložiek, ale tiež lesníci z VLM a súťažiace družstvá stredných lesníckych škôl. Preto hneď v úvode ďakujeme všetkým sponzorom, organizátorom a súťažiacim, pretože bez nich by sa táto krásna história nikdy nestala skutočnosťou.

A poďakovali sme sa aj priamo na otvorení jubilejného ročníka, na priestranstve pred Chatou LESY Donovaly, kde sme 8.9.2026 odovzdali ďakovné plakety, nielen symboly poďakovania za predchádzajúce ročníky, ale tiež malý prísľuby toho, že sa na tomto súťažnom podujatí stretneme aj o rok.

Priebeh tento rok nepoznačili žiadne vrtochy počasia, prírodné katastrofy, kalamity, ani žiadne vírusy, či iné nepredvídateľné okolnosti a tak môžeme predstaviť víťazov, ktorí boli najlepší pri zdolávaní súťažných disciplín: Meranie a odhad objemu dreva; Ochrana lesa; Pestovanie lesa; Poľovníctvo; BOZP, PO vrátane hodu sekerou a HÚL.

Spomedzi 96 jednotlivcov sa víťazom stal Ing. Pavel Trnavský (OZ Gemer), za ktorým o 20 trestných bodov zaostal Jakub Fečko (OZ Vihorlat) a tretiu priečku obsadil Ing. Martin Kovalčík ml. (OZ Poľana).

Medzi ženami bola najšikovnejšia Ing. Petra Černejová (OZ Sever), ktorá sa celkovo umiestnila na 27. priečke, druhá bolo Nikola Čendulová (SOŠL BŠ) v celkovom hodnotení 35. a trojicu uzatvorila Ing. Jaroslava Kollárová (OZ Tatry).

Študenti tento rok naozaj prekvapili a všetci traja sa ocitli v prvej tridsiatke a všetci reprezentovali SOŠL v BŠ. Prvý Matej Bavala celkovo 33., druhá Nikola Čendulová a tretí Adam Vanko umiestnený na 38. priečke.

Z družstiev sa na prvom mieste umiestnilo Poľana 2 (Ing. martin Kovalčík ml., Ing. Branislav Rýs, Ing. Andrej Záborský), za nimi sa umiestnili minuloroční víťazi z VLM (Mário Hriceňák, Ing. Michal Lihoň, Ján Ščavnický) a tretí skončili kolegovia z OZ Podunajsko (Ján Mihalovič, Ján Kriško, Ing. Adam Plachý).

Medzi ženami zvíťazili Ing. Petra Černejová, Ing.Monika Filípková Ing. Kristína Smatanová (OZ Tatry), ktoré celkovo obsadili 19. miesto. Hneď za nimi v celkovom hodnotení boli Ing Jaroslava Kollárová, Ing. Kristína Dunajská a Lucia Sokolová – Rothová (OZ Tatry) a celkovo 21. a tretie medzi ženami skončili študentky SOŠL BŠ Nikola Čendulová, Nozanin Navruzová a Viktória Kyselicová

Spomedzi študentských družstiev zvíťazili študenti SOŠL BŠ Matej Bavala, Adam Vaňko, Adrián Beláň sa umiestnili na 14. pozícii z 34 družstiev.

Súťažiacim a hlavne víťazom gratulujeme, sponzorom ale tiež organizátorom, rozhodcovským komisiám a guláš-majstrom, patrí veľké poďakovania a už teraz sa tešíme ako sa s veľkou pravdepodobnosťou budúci rok stretneme v tradičnom v jarnom termíne (začiatkom mája), aby sme nenarúšali realizáciu a priebeh jelenej ruje, no na inom mieste, aby aj naši súťažiaci z prevádzky, mali možnosť spoznávať krásne miesta v správe nášho štátneho podniku.

LESU ZDAR!

-aks-

STIHL
TAURIS
slowwood
les · drevo · biomasa
ODIMON
ADVENTURE HUNTER
Gasparik
AUTONOVA s.r.o.
GRUBE
www.grube.sk
Margita
OUTDOOR FASHION
TETRAO
FOR HONEST HUNTERS
Hirjak Hardwood
HRIŇOVÁ

Lesná správa Modrý Kameň

Lesná správa Modrý Kameň je druhou najväčšou lesnou správou organizačnej zložky OZ Podunajsko. Jej sídlom je rovnomenné mesto Modrý Kameň. Historicky bolo mesto sídlom OZ Modrý Kameň, spájaného často s poľovačkami na bažanty, srnce, diviaky či daniele. Na to, ako sa hospodári našim kolegom na tejto lesnej správe sme sa bližšie pozreli v mesiaci september.

Charakteristika LS

Lesná správa Modrý Kameň je jednou zo šiestich lesných správ OZ Podunajsko. Je najvýchodnejšou lesnou správou v rámci OZ. V súčasných hraniciach hospodári správa od roku 2021, kedy došlo k pričleneniu častí územia zrušenej LS Ľuboreč a následne v r. 2024 aj častí zrušenej LS Plášťovce. Lesná správa obhospodaruje lesy v Ipeľskej kotline, Krupinskej planine a Gemerskej pahorkatine.

Nadmorská výška je v rozmedzí od 140 m n. m. pri obci Malá Čalomija až po 643 m n. m. na lokalite Španí laz. Katastrálna výmera lesnej správy je 69.490 ha. Lesnatosť územia LS dosahuje 16%.

Lesy sa nachádzajú v 1. až 3. vegetačnom stupni. Z HSLT sú najviac zastúpené: 208 – sprašové bukové dúbravy (26,9%), 108 – sprašové hrabové dúbravy (16,3%), 311 – živné dubové bučiny (15,5%), 111 – živné hrabové dúbravy (10,9%), 209 – suché bukové dúbravy (5,7%), 209 – suché bukové dúbravy (ochranného rázu) (5,5%) a 211 – živné bukové dúbravy (5,5%)

Lesná správa hospodári na piatich lesných celkoch a to: LC Plášťovce a LC Šahy (2021-2030) a LC Čebovská Bukovina, LC Nová Ves a LC Slovenské Kľačany (2022-2031).

Lesná správa obhospodaruje 11.354 ha lesných porastov, z celkovej výmery sú štátne pozemky 6.676 ha (59%), neodovzdané (nájom zo zákona) 4.401 ha, prenajaté 268 ha.

Hospodárenie v lesoch

Lesné porasty sú z hľadiska plošného zastúpenia tvorené agátom (23,7%), dubom zimným (23,1%) a cerom (19,7%), za nimi nasledujú hrab (15,5%), buk (9,9%) a borovica (2,3%). Ostatné dreviny dosahujú zastúpenie menšie ako 1%. Podiel ihličnatých drevín dosahuje 3,1%.

Veková štruktúra porastov:

veková trieda (r.)	výmera porastov (ha)
0-20	2.482
21-40	1.843
41-60	1.399
61-80	1.966
81-100	1.979
101-120	1.200
121-140	398
141-160	45
161+	42

Z hľadiska funkčného využitia dominuje produkčná funkcia (81,2%) pred protieróznou funkciou (18,8%).

Z celkovej ťažby pripadá na náhodnú ťažbu len približne 5,78%, pričom dominuje poškodenie spôsobené suchom a hubami. Na mimoriadnu ťažbu pripadá 0,2% a ostatných 94% ťažby je úmyselnej. V obnove lesa dominuje prirodzená obnova (84%) pred umelou obnovou. Umelá obnova je realizovaná bukom (61%), dubom zimným a javorom horským (4%). V prirodzenom zmladení dominuje agát (62,3%) pred bukom (11,4%), hrabom (10,1%), cerom (8,7%) a dubom zimným (6,8%). V malej miere lipa, jaseň, orech vlašský a javor horský. Opakované zalesnenie sa realizuje prevažne drevinami dub zimný a buk lesný. Hlavnou príčinou opakovaného zalesnenia je sucho a zver. Umelá obnova sa realizuje prevažne krytokorennými sadenicami v jesennom období, jedná sa o ťažko zalesniteľné plochy z minulých období, atakované zverou, resp. na presychavých stanovištiach.

V súčasnosti je už väčšina oplotená a má reálny nábeh na zabezpečenie. Náročná je nielen údržba oplôtkov, ale aj ich pravidelná kontrola.

Na lesnej správe sa nachádzajú zdroje reprodukčného materiálu lesných drevín uznané porasty fenotypovej klasifikácie kategórie B pre dreviny Dz, Bk, Js, Hb, Bc, JP, Cr a JH o výmere drevín 409,68 ha.

Na LO Čelovce sa nachádza objekt Pro Silva – Čelovce o výmere 442,97 ha, kde sa realizuje PBHL s cieľom podpory prirodzenej obnovy duba zimného a vytvárania podmienok pre vekovo a výškovo diferencované porasty, ktoré budú odolnejšie voči extrémnym klimatickým vplyvom. V tomto objekte je na budúci rok plánovaný „Deň duba."

Výrobné podmienky

Územie LS Modrý Kameň sa rozprestiera hlavne v pahorkatinnej krajine a je charakteristické výskytom krátkych ale pomerne strmých svahov, nižšie polohy sú zase popretkávané stržami a výmoľami. Lokalizácia obhospodarovaných pozemkov je vo väčšine prípadov v susedstve iných subjektov a poľnohospodárskej pôdy.

Sklony 0-20% zaberajú 36,6%, sklony 21-50% zaberajú 50,4% a sklony 50% a viac zaberajú 13,0% porastovej výmery.

Lesné porasty sú pomerne zle sprístupnené kvalitatívne priemernými odvoznými cestami. Celková vybavenosť odvoznými cestami je podpriemerná. Na LS je k dispozícii 44,75 km trvalých odvoz-

Priemerné ročné úlohy (za posledné 3 roky) vzťahujúce sa k terajšiemu územiu LS:

Výkon	t.j.
Obnova porastov	25,88 ha
– z toho prirodzená	21,82 ha
– z toho umelá (voľnokorenná)	0,08 ha
– z toho umelá (obaľovaná)	3,98 ha
– opakované zalesnenie	2,89 ha
Podsadby	0,86 ha
Ochrana proti zveri	
– chemická – repelenty	45,20 ha
– mechanická – jednotlivo	0,00 ha
– oplôtky	16,16 ha/ 10,2 km
Ochrana proti burine	6,77 ha
Prečistky	183,00 ha
Výchova do 50 rokov	148,64 ha/3 275 m³
Výchova nad 50 rokov	252,29 ha/8 271 m³
Obnovná ťažba	16.400 m³
Asanačná ťažba	1.708 m³
Mimoriadna ťažba	45 m³
Ťažba spolu (vrátane nehrúbia)	29.926 m³

ných ciest, 13 km sezónnych odvozných ciest a 103 km trvalých približovacích ciest. V terénnych typoch 3,6,9 a 10 je zaradených 19,4% porastov, v terénnych typoch 2, 5 a 8 je zaradených 16,8% porastov a v najpriaznivejších terénnych typoch 1,4,7 je zaradených 63,8%. Aj vďaka pomerne krátkym svahom a terciálnej dopravnej sieti sa v maximálnej miere využívajú traktorové technológie. Výkon ťažbových činností je podmienený počasím a nutnosťou prechodu cez poľnohospodársky využívané pozemky.

Bilancovaná ročná výška ťažby lesnej správy je 44 tis. m³. Vzhľadom na vysoký podiel neštátnych neodovzdaných lesov, problematickej obnove v súvislosti s vysokým stavom raticovej zveri, ako aj extrémnych klimatických faktorov nie je reálne naplnenie bilancovanej ťažby, pričom je výška disponibilnej ročnej ťažby výrazne nižšia (v r. 2027 len 24 tis. m³).

Približne 23% dreva sa realizuje odvozom dreva na expedičný sklad Hontianske Nemce. Časť dreva je expedovaná ako maloredaj z OM v množstve približne 550 m³ ročne. Ostatná hmota (75%) je realizovaná vo forme priamych dodávok. Vzhľadom na nepriaznivé vybavenie odvoznými cestami je nevyhnutnou súčasťou prípravy dreva na priame dodávky, prevoz drevnej hmoty medzi OM – EM. Prevoz na prekladisko-expedičné miesto zahŕňa takmer všetku hmotu priamych dodávok. Práve vysoký podiel priamych dodávok spolu s prevozmi dreva je jedným z kľúčových faktorov zaťaženosti vedúcich LO.

Ochrana prírody

Územie LS hľadiska ochrany prírody patrí k menej významným. Na území LS sa nachádzajú prírodné rezervácie Čebovská lesostep a Čabraď (spolu 151 ha), chránený areál Holica (1,0 ha) a prírodné pamiatky Kamenná žena, Krehora a Kosihovský kamenný vrch (spolu 3,0 ha). Nachádzajú sa tu aj územia európskeho významu Čebovská lesostep a Litava a Chránené vtáčie územie Poiplie.

Z obhospodarovanej výmery sa prvom stupni ochrany prírody (SOP) nachádza 89,1%, v 2. SOP je 9,0%, v 3.SOP je 1,2%, v 4.SOP je 0,02% a v 5. SOP je zaradených 0,6% obhospodarovaných porastov.

Z chránených druhov sa na území LS vyskytujú: modruška pošvatá, muchotrávka cisárska, roháč veľký, priadkovec trnkový, ohniváčik veľký, fúzač alpský, pižmovec hnedý, plocháč červený, spriadač kostihojový, roháč obyčajný, kunka žltobruchá, salamandra škvrnitá, užovka stromová, dudok chochlatý, rybárik riečny, žlna zelená, tesár čierny, bocian čierny, volavka popolavá, včelár lesný, krkavec čierny.

Poľovníctvo a rybárstvo

Na území LS je od r. 2025 obhospodarovaný poľovný revír Nová Ves s výmerou 2.067 ha. Najpočetnejšími bonitovanými druhmi zveri sú diviačia, jelenia, srnčia a danielia zver. Plán lovu raticovej zveri sa pohybuje v ročnom priemere okolo 230 ks.

Chaty a útulne

V rámci lesnej správy sa nachádza viac objektov v rôznom technickom stave. Dlhodobo je využívaný len jeden objekt, ktorý je prenajatý miestnemu poľovníckemu združeniu. Na stave ostatných sa podpísal zub času a investičný dlh a v súčasnom stave nie sú reálne využiteľné.

Návštevnosť lesov a verejnosť

V rámci LS sa nachádzajú dva turistické chodníky o celkovej dĺžke sedem kilometrov. Turisticky významnejšími lokalitami sú Hrad Modrý Kameň a okolie, Kamenná žena, Trúbiaci kameň, Kosihovský Kamenný vrch, Piesková baňa v Príbelciach s výskytom pravekých žraločích zubov a Hradná zrúcanina Čabraď s okolím.

Na území LS sa nachádza osem náučných chodníkov, ktoré majú cca 35 km. Jedná sa o nasledovné: Náučný chodník obce Hrušov, Náučný chodník Stráž, Turisticko-náučný chodník Meričkovka, Náučný chodník Stromy čebovských lesov, NCH Pohanský vrch, NCH Priedolia a najnovší „Babka" v blízkosti Veľkého Krtíša. Na viacerých z nich sa spolupodieľali aj LESY SR.

Z hľadiska návštevnosti je územie LS vybavené jedným altánkom, jedným

otvoreným sedením, dvomi ohniskami a štyrmi informačnými tabuľami. Ich stav si vyžaduje vynovenie a osadenie novými informačnými tabuľami.

V r. 2024 sa realizovala revitalizácia päť lesných studničiek, niektorých aj s podporou miestnych samospráv. V pláne je vybudovanie zastrešenia studne v lokalite pri „Bielej studni", s úpravou jej okolia, vybudovaním ohniska a osadením jednoduchých drevených lavičiek.

Personálne obsadenie

Na lesnej správe je vekové rozpätie zamestnancov od 38 do 63 rokov. Štruktúra LS je tvorená z 10 LO, 10 vedúcich LO, dvoch technikov a vedúceho LS. Osadenstvo lesnej správy tvoria: Ing. Zuzana Kočiová – vedúca LS, Ing. Ďuriš Pavel, Ing. Ondrej Koša – technici LS, Alexander Lőrinc – vedúci LO Karikáš, Ing. Ján Červoč – vedúci LO Bukovina, Vladimír Kýpeť – vedúci LO Modrý Kameň, Miroslav Kaplár – vedúci LO Plachtince, Radoslav Vrba – vedúci LO Príbelce, Zoltán Radoš – ved. LO Bušince, Bc. Štefan Stieranka – ved. LO Želovce, Ing. Ďorď Jozef – ved. LO Koprovnica, Ing. Gabriel Berecki – ved. LO Čelovce a Peter Krchňavý – ved. LO Dubov Diel.

Ing. Zdenko Kováč
Ing. Zuzana Kočiová

Srdcom dubových porastov Duchonky

Na prelome leta a jesene sme sa vybrali za kolegom, ktorého si väčšina z Vás spája s hnutím Pro Silva a pestovaním dubov na LS Duchonka. No mnohí z vás možno ani netušia, že veľkú časť svojho života venuje zadržiavaniu a využívaniu vody v krajine a chovu netradičného plemena psov. Pár vetami sme vyspovedali nášho kolegu, výrečného a veľmi priateľského človeka a odborníka Ing. Dušana Mikuša.

Už tradične náš rozhovor začneme otázkou, či pochádzaš z lesníckej rodiny, alebo ako si sa dostal k povolaniu a poslaniu byť lesníkom.

Áno, pochádzam z lesníckej rodiny. Pradedo pracoval v Slovenskom raji na lesovni Gľac – pustatina ako vymaľovaná. Ďalšie generácie sa „ťahali" na západ cez Horehronie po bažantnicu v Hlohovci a odtiaľ otec na samotu Zlávy. To je miesto, kde som vyrastal a prirástol k lesu a les ku mne. Bol to rodiaci sa umelo založený les na stovkách hektárov degradovaných pôdach (niečo ako Periská), ale rozsahom väčšie územie. (Zlávy sú lokalita, kde lesníci urobili kus roboty a je hodná pre vyhlásenie významného lesníckeho miesta.) Otec s ľuďmi z okolitých obcí najskôr založil škôlku, potom aj druhú. Najskôr museli dopestovať prípravné dreviny, borievku či drienky, až potom sadili a siali do ochrany borovice sosny i čierne, duby cerový, plstnatý i zimný. Na najextrémnejších lokalitách sa z prútov vypletali hrádzky a vynášala sa tam zem, aby sa tam mohol chytiť les. Otca bavilo fotografovanie, všetko to zdokumentoval. Keď som našiel vo výkaze prác koľko metrákov a akých druhov semena sami nazbierali a vysiali, nechcelo sa mi tomu veriť. To bola pravá lesnícka robota, vracať les tam, kde bol a meniť na les dolomitický piesok a skaly. Sedeli sme s bratom pred kanceláriou a vypočuli si na porade lesníkov, že im sucho (už vtedy pred 50 rokmi) zničí celé jarné zalesňovanie. Zobrali sme krhle a šli polievať borovice. Obnova takýchto plôch bola namáhavá, tvrdá lesnícka práca. Tento rok som dostal list od jedného významného Bratislavského OZ, že chcú borovice čierne odstrániť, lebo sú nepôvodné, majú na to projekt a chcú vytvárať xerotermné lokality. Nemusím vám vysvetľovať, kam som ich poslal a ako to dopadlo. Nebudem znevažovať prácu našich predkov. Zlávy sú tým miestom, kde som lesníckej práci ako dieťa a neskôr študent privoňal a už som inú nechcel.

Prišiel som na LS Kulháň ako prvý lesník z vysokej školy, ale musel som začať od základu. Skoro ako u Baťu, lebo aj tam tiež vedúci musel prejsť všetkými funkciami a prácami, ktoré riadil. Bol som dievča pre všetko. Ak niečo horelo, bol som vždy po ruke. Zastupovanie, vydávanie dreva, dozor pri ženách pri zalesňovaní – tie ma kritizovali: *„Je to nanič horár, lebo ani nefajčí, ani nepije a ani nič ☺ "*. A keď prišlo do prevádzky niečo nové, spýtali sa má, o čo ide a ako to riešiť. S úsmevom spomínam na vyznačovanie metódy cieľových stromov. Nespýtali sa a ja som myslel, že vedia, o čo ide. Keď som si pozrel prvé vyznačenie, tak som zistil, že sú vyznačené stromy na ťažbu. Na porade sa to preberalo ako úloha z lesného závodu

a podniku. Povedal som, že to robia lesníci zle, že sa prúžkom majú označiť tie najkvalitnejšie stromy. No a to som nemal, lebo zistili, že viem o čo ide a možno sa aj kritika trochu dotkla vedenia. Zato som dostal dôveru a s ňou aj úlohu vyznačiť sám 130 ha prebierok do 50 rokov v danom roku. Pestovateľ mi dal pioniera na dopravu, mapu, farby, riedidlo a štetce. Práca na celé leto. Aspoň som spoznal správu. Nejaký čas som vozil ľudí na Are a Avií do práce, bol som praktikant, ťažbový a škôlkarsky majster, technik ťažby a neskôr vedúci LS Kulháň.

Keď sa povie Duchonka, každý si automaticky vybaví spojitosť s Tvojou osobou a to nielen čo sa týka združenia Pro Silva, ale tiež v súvislosti s chovom rýb a rybným hospodárstvom. Ako si sa dostal k tomuto koníčku?

Ryby mali v našej rodine tradíciu. Nikoho z rodiny ich nebavilo chytať, ale chovať a starať sa o ryby to áno. Chovali sme pstruhy na tej samote Zlávy, ale jedli sme ich iba na Vianoce, aj to nasilu. Zato návštevy, rodinný priatelia, otcovi kolegovia, mali z lovu a prípravy rýb radosť. Niečo som o rybách vedel, dialkovo som vyštudoval rybársku školu v Mošovciach. Keď som ju končil, riaditeľ školy mi s úsmevom gratuloval: *„Ste prvý inžinier, čo skončil našu učňovskú školu."* Šéfkou súkromnej firmy zaoberajúcou sa chovom a prípravou rýb je manželka. Vyštudovala na to aj školu – Strednú potravinársku v Nitre a potom aj Vodohospodársky Inštitút v Bratislave. Čo sa týka rýb u manželky platí, že zapovedaného chleba sa najviac naješ. V škole na praxi sa jej páčili všetky odbory, len ryby jej pre špecifickú „vôňu" nevoňali, skôr smrdeli no a skončila práve pri rybách. Bola za vybudovanie firmy na chov a prípravu rýb, rozvoj vidieka a turizmu ocenená ako vidiecka žena podnikateľka roka.

Viem, že tu máš vysadené ovocné lesné cesty a keďže k našim pracovným povinnostiam patrí aj výkon práva poľovníctva, dôležité je zabezpečiť vodu pre zver. Ako sa vám tu v tejto oblasti darilo vysporiadať s extrémnym suchom?

Voda chýbala všetkým. Aj my tu tento problém vnímame a robíme opatrenia na zdržanie vody už dve decénia. Čo sme mohli urobiť a urobili sme, boli vodozádržné opatrenia z projektu Interreg. Tie boli tento rok už funkčné a takmer vo všetkých sa nachádzala voda. Sú to hniezda záchrany pre všetko živé naviazané na vodu. V PR Dubiská (LSR š.p.) sme vozili vodu iba na jednu lokalitu, kde sú vlastníci urbárske subjekty a kde sa projekt nedal realizovať. Na LS dlhodobo budujeme hrádzky a vodozádržné prvky, ktorých súčasťou sú aj odrážky vody na lesných cestách a zvážniciach a máme ich stovky. V poslednom období nebola žiadna cesta vybudovaná bez odrážok vody, kalových či zasakovacích jám.

Tak ako sme s bratom polievali borovice pred 50 rokmi, tak sme tento rok sme museli podobne šesťkrát počas leta polievať 250 vysadených ovocných stromov z projektu Interreg. A zároveň nezostali bokom ani stromky z ovocných lesných ciest. Keby bolo v našich silách, pomohli by sme vodou a poliali by sme celý les. My ale lesu, čo sa týka vody, pomôcť vieme. Lesným ekosystémom iba málo po-

môže jedna veľká priehrada, lepších je desať vodných plôch, ktoré ak sa vybudujú, zadržia vodu a vzdujú spodné hladiny vody. Ešte viac pomôžu stovky, či tisíce jednoduchých zemných hrádzok rozmiestnených rovnomerne po celom lese, v ktorých je celé leto zadržaná voda. Ich výhodou je, že nejde o stavbu a ich vytváranie je možné bez zložitých povolení a projektov.

Najdôležitejšia však pre les, čo sa týka vody, je zmena prístupu a hlavne systému hospodárenia s pôdou a na pôde. Základom je trvalý kryt pôdy, ideálne dvomi a viac vrstvami. Najoptimálnejšie je systém PBHL prírode blízkeho hospodárenia a najjednoduchšie a najrýchlejšie riešenie sú trvalo viac etážové porasty (TVEP). Etážové porasty boli a ešte stále sú aj v tomto extrémnom suchu zelené. Optimálne kryjú pôdu, bránia erózii, odtoku vody, viažu viac CO_2 ako tie jednovrstvové – presýchavé, výrazne skracujú výrobný proces, znižujú náklady, vytvárajú na najkvalitnejších stromoch hodnotový prírastok a produkujú KMK – kmene mimoriadnej kvality na dražby dreva.

Keď sme sa už dostali k problematike poľovníctva, spomínaš si na svoje začiatky, prípadne na nejaký pre výnimočný zážitok?

Zážitkov je na celú knihu poľovníckych, lesníckych a zo života na samote. Raz sa to možno stane realitou. Iste tam nebudú chýbať vtípky manželky, ktorými vylepšovala náš vzťah a život na samote. Nemala to ľahké, to vedia iba manželky lesníkov na horárňach. Bolo to už dávno, ešte v časoch, keď padal aj u nás sneh a napadlo ho veľa (čo by sme za to teraz dali). Stromy neuniesli jeho váhu, roztrhali telefónne aj elektrické drôty, cez sviatky nemal kto odhrnúť cestu, neboli mobilné telefóny, niečo sa pokazilo na kúrení. Celé zle. Vrátil som sa z romantickej poľovačky a manželka pod ťarchou problémov si na mne vyskúšala vtip, čo práve vypočula v rádiu. Vybehla na mňa: „Už ma to tu štve na tejto samote nič tu nefunguje. A poviem ti jedno. Ak jeden z nás dvoch zomrie, tak ja sa odsťahujem k mame". Chvíľu mi trvalo, kým mi to docvaklo. Humor liečil i vyriešili veľa problémov.

Úsmevná príhoda bola aj zo súčasnosti, keď p. Starosta obce nevedel odpovedať sťažovateľke – chatárke na otázku v e-maile ohľadom ťažby deva. Po dlhšom písaní a mojom vysvetľovaní mi napísala, že som nebezpečný človek. Lebo ona vie a vidí, že sa v lese ťaží veľa a vozí sa veľa dreva. Robíme ťažbu tak rafinovane, že to v tom lese vôbec nie je vidieť.

Pre lesníka, ale najmä poľovníka, je najvernejším priateľom pes. Ty sa venuješ netypickému plemenu, prečo práve tento druh psov, ako si sa k nim dostal a čo sa Tebe na nich najviac páči?

Chováme Aziatov – Ázijských ovčiarskych psov. Výborné strážne plemeno na ochranu majetku. Vyžiadala si to doba najmä po nežnej revolúcií. Využívame ich hlavne pre ochranu rybníkov, ale aj ochranu domu na samote. Sú milé k členom rodiny a vyvolávajú rešpekt už pohľadom. Nikto to radšej neskúša. Sprevádzajú ma druhou polovicou života. Ale tá prvá bola naplnená Velšteriérmi (známymi aj ako waleský teriér). Je to všestranný, odvážny a energický poľovný pes, v slovenskej kynológii a poľovníctve a tradične sa využíva najmä ako brlohár a durič. Mal som niekoľko generácií velšterierov. Psom – sukou osobnosťou bola Erka. Duričské aj brlohárske skúšky mala za 1, na výstavách najkrajšia, robila farbu, aportovala z vody. Nevedela iba písať ale vedela čítať – myslím moje myšlienky. Stačilo, keď sme sa na seba pozreli. Keď videla, že mám zbraň, ukazovala nespochybniteľný prejav radosti. Nepochopím dodnes, ale musela ma vedieť nájsť podľa kolesa auta, ktoré asi zanecháva nejakú pachovú stopu. Potreboval som si pred príchodom hostí prejsť lokality, čo je kde akej kvality. Zobral som aj zbraň pre istotu, lebo občas sa ku hranici primotali aj pytliaci. Manželka ju pustila, nech si pobehá, lenže videla ma so zbraňou. Po hodine pochôdzky asi 15 km od domu počujem šuchot, ale nič nevidím. Našla ma v lese, dodnes neviem ako. Iba nedávno pribudol vnučke na Kulháni hrubosrstý foxteriér, tak možno to bude zase návrat do minulosti.

V poľovníctve dokáže človeka vždy niečo prekvapiť. Tento rok to bol srnec, ktorý vyhnal z pastviny jelenicu a pokazil tým hosťovi lov jeleňa, ktorý ušiel tiež.

Viem, že o Pro Silva a výberkovom spôsobe obhospodarovania lesa by to bolo na veľmi dlho, ale ako si sa Ty začal venovať tomuto spôsobu hospodárenia, aké boli začiatky a ako hodnotíš výsledky, ktoré ste na tomto území s kolegami dosiahli.

Výberkový spôsob je ten najlepší, ale hodí sa hlavne pre smreka a jedľu. My v dubových a bukových porastoch využívame výberný princíp a vytvárame TVEP. Pestovanie v podaní Prof. Korpeľa bol najobľúbenejší predmet na TU Zvolen. Keď som začal pracovať ako technik ťažby, nevedel som sa stotožniť s obnovou lesa a vyťažení klasických pásov, ktorých časť sme potom zložito umelo obnovovali. Nedávalo mi to zmysel. Našťastie tento môj úlet, keď som do bodky plnil predpis LHP a vymeral obnovné prvky podľa ťažbovej mapy trval iba rok. Pomohla mi k zmene myslenia ekonomika, ekológia, sedliacky rozum a veľa drobností. Jednou z nich bola otázka robotníka v ťažbe: *„To ťa za tých osem rokov na lesníckych školách naučili iba vymerať pásy podľa mapy a naplniť predpis? To by dokázal hocikto z dediny"*. Mal pravdu. S pásmi sme skončili, lebo stromy nedozrievajú v lese do optimálneho objemu, hrúbky a ani hodnoty podľa pásov, ale individuálne a po celej ploche. Na začiatku to bolo náročné. Vôbec nie so štátnou správou ako som si myslel a predpokladal, ale s taxáciou a HÚL, ale časom všetci pochopili, že nielen prevádzka, ale aj tvorcovia vtedy ešte LHP, sú tu pre les a nie naopak. Iste bolo treba veľa vysvetľovania aj medzi kolegami na LS pomáhali príklady, exkurzie, cukor aj bič. Bez pochopenia všetkých THZ na LS bez toho, aby sme ťahali za jeden povraz, by sa nedali myšlienky Pro Silva realizovať. A rovnako bola, je a bude, potrebná podpora zo strany vedenia OZ. Za celú kariéru sa vymenilo veľa nadriadených a nikto s PBHL nemal najmenší problém. Vždy som cítil podporu týchto myšlienok a tohto systému práce. Možno aj preto, že sú s týmto hospodárením spojené aj významné úspory v nákladoch a výnosy z trvalých prírastkov a kvalitných sortimentov. S úsmevom dodávam, že lesník by mal byť lenivý, čo sa týka výkonu umelej obnovy, ktorú by mala urobiť príroda sama. Les nemá byť páskavý a kockatý, aj keď ťažbová mapa tak vyzerá. Je to pozostatok spred 250 rokov, keď múdra panovníčka Mária Terézia zabránila ničeniu lesov a zaviedla rovnomernú

ťažbu. Mnoho OLH sa od tohto systému nevie, či nechce, ani po 250 rokov odstrihnúť. Aj keď máš vzdelanie, vôľu a chuť hospodáriť inak – lepšie, je veľká pomoc, keď ti na začiatku má kto ukázať optimálnu cestu ako robiť PBHL. Tu boli najdôležitejší pre mňa Prof. Milan Saniga a Ing. Rudolf Bruchánik. Je na škodu, že za Ruda sa zatiaľ nenašla náhrada a ohník PBHL skôr tlie, ale v časoch extrémnych klimatických zmien by mal skôr horieť, lebo nemáme inej cesty.

Povedal to aj p minister Takáč na Agrokomplexe: *„Musíme zmeniť systém hospodárenia na pôde, lebo inak vodu nezadržíme. Starými postupmi sa k lepšiemu zdržaniu vody NEDOPRACUJEME!“* Ja som presvedčený o tom, že poľnohospodári a lesníci majú veľkú šancu a zároveň zodpovednosť za krajinu. Hospodárime na 90% územia Slovenska. Tohoročné extrémne sucho žiaľ nebolo posledné a musíme sa pripraviť, že sa to bude opakovať. O politiku sa zaujímam – ovplyvňuje nás aj všetko a nie vždy ma poteší. Teraz ale ma potešil dokument Vlády SR VÍZIA 2040 časť UDRŽATEĽNÁ KRAJINA a mám úprimnú radosť zo str. 64, kde sa píše o prírode blízkom hospodárení v lesoch ako optimálnom spôsobe pre adaptáciu lesov na tvrdé podmienky, ktoré nám prináša klimatická zmena. Pre nás na LS Duchonka je potešiteľné, že PBHL viac ako dve decénia uplatňujeme. Dlhodobo ho presadzuje LESNÍCKE OZ PRO SILVA SLOVAKIA ktorého som spoluzakladateľom a podpredsedom. Máme to zakotvené v Zákone o lesoch aj v Národnom lesníckom programe do roku 2030 a teraz aj vo VÍZII 2040. Slovensko je jednou z mála krajín v Európe aj vo svete, ktorá má legislatívne dvere pre tento spôsob hospodárenia otvorené. Každý odborný lesný hospodár môže nie o rok či dva, ale zajtra, začať takto hospodáriť. Buďme hrdí aj na to, že už v roku 1989 bolo Slovensko jednou z 11 zakladajúcich krajín združenia PRO SILVA EURÓPA, ktoré už pred 1/3 storočia tento spôsob PBHL presadzovalo. Pýtaš sa na výsledky, v športe je to jasnejšie. Za PBHL najlepšie hovoria čísla. Kalamity máme dlhodobo pod 10%, prirodzená obnova je cca 90% – holiny nevznikajú,

produkujeme najviac dreva na dražby, náklady na pestovnú činnosť boli dlhodobo okolo 2 €/m³ ťažby.

Už z mojich otázok je vidieť, že toho robíš naozaj veľa. Sú ešte nejaké iné veci, ktorým sa venuješ, či už pracovne, alebo vo svojom voľnom čase?

Vždy sa nejaký voľný čas nájde a ten patrí hlavne rodine, najviac vnúčatám a priateľom.

Ďakujem krásne za rozhovor aj za prácu, ktorú vykonávaš v lese a pre lesy.

LESU ZDAR!

-aks-

Strelby o pohár generálneho riaditeľa

XXIV. ročníka streleckých pretekov sa 17. septembra zúčastnilo šestnásť streleckých dvojíc, ktoré si spoločne vyskúšali správnu mušku v šiestich súťažných disciplínach. Aj tento rok si schopnosti a zručnosti pri streľbe z malorážky overili na stanovištiach srnec, redukovaný kamzík a diviak v prieseku a brokové hlavne prevetrali na vysokej veži, batérii a oblúku. Do boja o prvenstvo sa zapojilo 14 zložiek LESOV SR.

Na štart sa postavili tiež zástupcovia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, a Slowwod Ružomberok.

Spomedzi družstiev sa najviac darilo tímu z organizačnej zložky OZ Podunajsko v zložení Anton Molnár a Juraj Kelcsenyi , ktorí dosiahli skóre 1061 bodov. Na druhú priečku sa prebojovalo OZ Považie v zložení Martin Michalka a Jozef Koleda, ktorí dosiahli skóre 1048 bodov a tretiu pozíciu obsadilo OZ Tribeč v zložení Tomáš Foltán a Zdeno Fronc, ktorí dosiahli skóre 1018 bodov.

V rámci jednotlivcov si prvenstvo vybojoval Martin Michalka z OZ Považie so ziskom 558 bodov, druhé miesto patrilo Jurajovi Kelcsenyimu z OZ Podunajsko so ziskom 543 bodov a tretie miesto si vystrieľal Zdeno Fronc z OZ Tribeč s 535 bodmi.

Ďakujeme všetkým organizátorom a zúčastneným za skvelú atmosféru, bezproblémový priebeh podujatia, gratulujeme najlepším a už teraz sa tešíme na stretnutie o rok.

Ing. Ján Zengevald

VLM Výberkové lesy na Smolníckej osade 69. významné lesnícke miesto odhalené

Sieť významných lesníckych miest sa v sobotu 26. septembra 2026 rozrástla už o lokalitu s poradovým číslom 69. Stalo sa tak v Smolníckej osade, kde na začiatku rovnomenného LNCH, bolo vyhlásené VLM venované odkazu lesníka Ladislava Alcnauera.

Slávnostný akt vyhlásenia začal úvodným halali trubačov zo Strednej lesníckej školy J. D. Matejovie z Liptovského Hrádku. Po ňom sa zhromaždeniu postupne prihovorili Tibor Theis, starosta obce Helcmanovce, kde Ladislav Alcnauer žil, Jaroslav Kovalčík za LESY SR, š.p, organizačnú zložku Východ, Ing. Michal Tomčík, predseda občianskeho združenia Pro Silva Slovakia, profesor Milan Saniga, dlhoročný vedúci Katedry pestovania lesa na TU vo Zvolene a s osobnou spomienkou prispel Ing. Ján Mičovský, iniciátor projektu VLM. Informačnú tabuľu významného lesníckeho miesta spoločne odhalili dcéra Ladislava Alcnauera, pani Janka Bajtušová a profesor Saniga. Po vyhlásení VLM Výberkové lesy na Smolníckej osade slávnosť pokračovala v Helcmanovciach, kde bola Ladislavovi Alcnauerovi v Dome tradícií odhalená pamätná izba. Obe podujatia sa konali ako súčasť celovíkendových obecných osláv 700. výročia prvej písomnej zmienky o obci Hlecmanovce.

Výberkový les je najpodobnejší prírodnému lesu. Vďaka svojej rôznorodosti je stabilnejší a odolnejší, no okrem ekonomických výhod má ešte jedno pozitívum – keďže sa veľmi podobá na prírodný les, z pohľadu návštevníka sa zdá, akoby tam ľudská ruka ani nezasahovala.

Na Slovensku sa v minulosti výberkovo hospodárilo na viacerých miestach, medziiným aj vo Volovských vrchoch v okolí Smolníka. V rokoch 1946 až 1952 tu výberkové hospodárenie zavádzali odborníci z Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesníckeho inžinierstva v Košiciach a po nich štafetu prevzali vedci z Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene. Po roku 1960 štátne orgány tento spôsob obhospodarovania lesa zavrhli a prednosť dostala produkcia dreva rúbaňovým hospodárskym spôsobom na princípe lesa vekových tried. V posledných rokoch nastala renesancia podporená aj zákonom.

V rokoch 1968 až 2008 v týchto lesoch na úsilie svojich predchodcov nadviazal a výberkové hospodárenie vytrvalo a s pokorou rozširoval excelentný lesník Ladislav Alcnauer (1946 – 2016), rodák z neďaleko Mníška nad Hnilcom. Počas jeho pôsobenia sa výmera takto obhospodarovaných lesov zvýšila z 30 na 2100 ha! Stalo sa tak aj napriek tomu, že tento spôsob hospodárenia nebol lesným hospodárskym plánom predpisovaný a Ladislav Alcnauer sa pri jeho presadzovaní často stretal s nedôverou až zatracovaním. No vytrval a svoju víziu presadil v praxi. Ukázal tak svojim súčasníkom aj nasledovníkom cestu k udržateľnému manažmentu prírodných zdrojov a prispôsobeniu sa klimatickým zmenám.

Výberkové lesy na Smolníckej osade, dnes už oficiálne významné lesnícke miesto, sú nie len živým pamätníkom lesníka Ladislava Alcnauera, ale aj najstarším a najväčším demonštračným objektom združenia Pro Silva Slovakia. Sú dielom muža, ktorý ich svojou tvrdou prácou zmenil a popritom zmenil aj myslenie nemalej časti súčasnej lesníckej generácie. A za to mu patrí vďaka.

VÝZNAMNÉ LESNÍCKE MIESTO

Ing. Marek Vanga
LDM Zvolen

Revízie lesníckych náučných chodníkov 2

V prvom tohtoročnom čísle nášho podnikového časopisu sme sa pozreli na stav deviatich Lesníckych náučných chodníkov. Počas tretieho kvartálu sme fyzicky posúdili aktuálny stav ďalších piatich z nich.

Počas hlavnej turistickej sezóny (v mesiacoch júl až september) sme sa vybrali na kontrolu piatich obsahom veľmi odlišných náučných chodníkov. Na trase každého z nich sme mali sprievodcov z príslušnej lesnej správy, prípadne z ústredia organizačnej zložky alebo samotného koordinátora lesnej pedagogiky danej organizačnej zložky, pretože práve cez nich je agenda Lesníckych náučných chodníkov manažovaná.

Našej pozornosti sa dostalo:

LNCH Duchonka – Kulháň (23.7.2026)
LNCH Chalmová – Malý Ľubín (23.7.2026)
LNCH Drienok (5.8.2026)
LNCH Malých netopierov (5.8.2026)
LNCH Smolnícka osada (26.8.2026)

Revízie LNCH nie sú len kontrolou aktuálneho stavu, ale tiež priestorom na diskusiu a zdieľanie menších postrehov. Niekedy sa stane, že na chodníku niečo malé pribudne, no častejšie sa stane, že si niekto nejakú menšiu drobnosť z LNCH odnesie ako suvenír. Sem tam chýba tabuľka k označeniu stromu, niekedy je priepust prezentovaný na edukačnej tabuli úplne zakrytý bujnejúcou vegetáciou.

Najväčším nepriateľom drevených súčastí je však počasie a čas a preto sme odporučili a vyčlenili financie na opravu sedení na trase LNCH Duchonka – Kulháň a výmenu informačných tabúľ v areáli pod budovou lesnej správy, opravu schodov ku kaplnke Sv. Huberta na LNCH Chalmová – Malý Ľubín, kde bolo na rozhodnutí LS, či sa bude aktuálne vymieňať aj trochu poškodená úvodná tabuľa. Zo západu sme sa presunuli na stred Slovenska na organizačnej zložke Gemer sme si fyzicky prešli LNCH Drienok. Zhodnotili sme, že je svojou prezentáciou naozaj zaujímavý, ale vzhľadom na terén a križovanie s inými turistickými trasami je potrebné doplniť úvodnú orientačnú tabuľu. Pre nedostatok času sme sa LNCH Malých netopierov povenovali prostredníctvom veľmi obsiahlej a kompletnej dokumentácie nedávnej rekonštrukcie a usúdili sme nevyhnutnosť doplnenia smetných košov do priestoru tančiarne.

Pri príležitosti vyhlasovania VLM sme operatívne zrealizovali revíziu LNCH Smolnícka osada a vyčlenili financie na opravu stojanov edukačných tabúľ, doplnenie plechových striešok na všetky edukačné tabule a pomôcky a doplnenie edukačných tabúľ v areáli chatky s jazierkom, ktorého časť oplotenia tiež vyžadovala výmenu. Navrhli sme zainteresovanie R-pracovníkov zo susedných LS a mnohé súčasti LNCH vďaka spolupráci celej organizačnej zložky OZ Východ boli zrealizované aj vo vlastnej réžii.

Týmto sa chceme poďakovať všetkým zamestnancom, ktorí sa angažujú v udržiavaní, prípadne v rozvoji lesoturistickej infraštruktúry štátneho podniku LESY SR. Patrí Vám obrovské ďakujeme.

LESU ZDAR!

-aks-

Oprava lesníckych náučných chodníkov

Hospodárske lesy plnia veľké množstvo funkcií a závisí od človeka, ktorú pred ktorou uprednostní. Lesník si praje zdravé odolné lesy, pre drevospracujúci priemysel je dôležitou produkčná funkcia, pre ekosystém vodo- a pôdozádržná a pre spoločnosť prevažne rekreačná.

A práve rekreačná funkcia a s ňou spojené budovanie, v dnešnej dobe predovšetkým udržiavanie lesoturistickej infraštruktúry, je finančne, časovo a personálne náročná úloha, ktorú zabezpečuje štátny podnik LESY Slovenskej republiky.

Zub času za zahrýza do drevených komponentov bez ohľadu na to, či náš podnik má dostatok financií na ich udržiavanie a záchranu. V lesníckej prevádzke sú dôležitejšie požiadavky na opravy a údržby a tak s veľmi malými finančnými zdrojmi dokážeme len ťažko obnovovať to, čím sa pýšime, a to, čo sme zdedili od našich predchodcov. Hoci čoraz zriedkavejšie, ale našťastie ešte stále máme medzi sebou aj zamestnancov, vďaka ktorých osobnej zaangažovanosti tieto veci „držia pokope". Treba si však uvedomiť, že mnohé veci v našom podniku nie sú samozrejmé, nie sú realizované počas pracovnej doby a ani na náklady LESY SR, š.p.. Fungujú iba vďaka nadšeniu jednotlivcov...

Chcem sa všetkým našim zamestnancom a ich rodinným príslušníkom, ktorí sa našli v texte vyššie poďakovať za to, čo v oblasti lesoturistiky a práce s verejnosťou robíte. Viem, že tú drobnú prácu málokto vidí a že pri jej realizácii je Vašou jedinou odplatou radosť, dobrý pocit a vnútorné naplnenie. Chcela by som sa Vám touto cestou za všetky Vaše dobrovoľnícke aktivity poďakovať.

Vďaka Vám a financiám z menovitej akcie LNCH, altánky, oddychové miesta, sa podarilo opraviť napríklad aj LNCH Haluzická tiesňava, LNCH Smolnícka osada, LNCH Sigord ai.

-aks-

LNCH Haluzická tiesňava

LNCH Sigord

LNCH Smolnícka osada

VLM Handlovský zosuv z roku 1960

Dňa 22. septembra tohto roka sa v handlovských lesoch pri príležitosti vyhlásenia VLM Handlovský zosuv z roku 1960 stretli iniciátori a organizátori z OZ Považie pod vedením svojho riaditeľa Stanislava Paučina s hosťami podujatia. Privítali primátorku mesta Handlová Silviu Grúberovú, ktorá spolu s generálnym riaditeľom štátneho podniku LESY SR Borisom Gregorom odhalila informačnú tabuľu. Cenným vstupom do programu boli spomienky lesníka Ľudovíta Trgiňu, ktorý sa podieľal na zalesňovaní územia. Handlovské lesy na miestach zosuvu sú už v poradí šesťdesiatou ôsmou lokalitou, ktorá sa stala súčasťou siete VLM.

Pred šesťdesiatimi šiestimi rokmi sa v Handlovej stalo niečo, čo sa neblahým spôsobom zapísalo do dejín tohto mesta s niekoľko storočnou históriou. Zem sa tu vždy hýbala, avšak koncom roku 1960 šokovala rýchlosťou a masívnosťou svojho pohybu. Obyvateľov mesta i celé Slovensko zaskočil zosuv, ktorého bezprostrednou príčinou bola výrazná zrážková anomália. V druhej polovici roka 1960 boli zrážkové úhrny približne o 50% vyššie ako päťdesiatročný priemer. Rozhodujúcu úlohu pri vzniku zosuvu však zohrala geologická stavba územia. Vulkanické horniny tu prekrývajú relatívne mäkké treťohorné sedimenty sklonené smerom do Handlovskej kotliny, ktoré v kombinácii so zložitými hydrogeologickými pomermi vytvárajú priaznivé podmienky na vznik a rozvoj svahových pohybov. K tomu sa pridružili rokmi nahromadené negatívne faktory – nesprávne využívanie poľnohospodárskej pôdy, zanedbanie starých odvodňovacích systémov, pastva na odlesnených pozemkoch, zanedbaná ochrana lesa a ďalšie.

Následky boli katastrofálne. Od prvej polovice decembra 1960 do konca mája 1961 sa zosunulo približne 20 mil. m^3 horninového materiálu. Dĺžka hlavného zosuvu dosiahla 1 630 m a šírka v akumulačnej časti až 1.200 m. Hrúbka zosuvného telesa sa pohybovala od približne sedem metrov v odlučnej oblasti až po 25-30 m v akumulačnej časti. Zosuv zasiahol južný okraj mesta, zničil cestu, prerušil elektrické vedenie a telekomunikačné spojenia a pripravil o bývanie takmer tisíc ľudí. Úplne zničených alebo vážne poškodených bolo približne 182 starších i novších domov.

Po takejto udalosti musela nasledovať mobilizácia všetkých síl – ľudí aj techniky – na odstránenie bezprostredných škôd a na to, aby sa život v meste mohol čo najskôr vrátiť do normálu. Tieto dni, keď v Handlovej vznikla tzv. pohromová komisia, zachytáva aj monografia mesta z roku 2017. V pohotovosti boli štátne, stranícke a hospodárske organizácie, ale aj silové zložky – vojsko a Zbor národnej bezpečnosti.

Zosuv sa prakticky dotkol všetkých oblastí života – dopravy, bytového fondu, energetiky, vodného hospodárstva i poľnohospodárstva. Na všetkých úsekoch boli potrebné investície a nové riešenia. A dnes už vieme, že sa to odohrávalo v čase, keď naše hospodárstvo nebolo v ideálnej kondícii.

Do procesu vstúpili geológovia z Geologického ústavu Dionýza Štúra a Geologického prieskumu Turčianske Teplice a celý rad ďalších odborníkov. Aby sa predišlo opätovným zosuvom, začal sa už v roku 1961 v tejto oblasti budovať trvalý odvodňovací systém – odvodňovacie štôlne, povrchové odvodňovacie kanály a drenážne subhorizontálne vrty. Zásadný vplyv na stabilitu zosuvného územia má aj stabilizačný násyp, ktorý priamo podopiera dva zosuvné svahy.

Nevyhnutný však bol aj ďalší krok – a ten urobili lesníci. Zalesnenie a následné odborné lesnícke obhospodarovanie sa mali stať trvalým stabilizačným faktorom tohto územia. Úloha mala byť splnená za sedem rokov. Bolo treba zalesniť 1.253 ha pozemkov tak, aby nové lesy svojou transpiráciou odčerpávali pôdnu vlhkosť, spevňovali pôdu koreňovým systémom a zachytávali časť zrážkovej vody korunami stromov, odkiaľ sa mohla opätovne odparovať do atmosféry.

Lesníci zakladali nové porasty so zvýšeným podielom listnatých drevín, ktoré majú vysokú transpiračnú schopnosť, a tým prispievajú k znižovaniu vlhkosti pôdy. Ihličnany sa však tiež stali súčasťou porastov, pretože ich koruny dokážu zachytávať časť zrážok a prispievať k ich následnému odparovaniu.

Lesníkom sa v priebehu siedmich rokov podarilo úlohu splniť, a to vo veľmi náročných podmienkach. Hospodárska situácia na Slovensku im situáciu neuľahčovala. Chýbal technický personál i robotníci, nedostatok bol aj v sadbovom materiáli listnáčov. Okolie Handlovej navyše rýchlo zarastalo trávou – pravidelné vyžínanie mladých porastov bolo nevyhnutné, rovnako ako eliminácia pastvy dobytkom a ochrana pred škodami spôsobenými zverou.

Napriek všetkým ťažkostiam polesia v Ráztočne a Handlovej v decembri 1967 ohlásili splnenie úlohy. Nové lesné porasty sa postupne stali významným stabilizačným prvkom, ktorý pomáha chrániť túto oblasť pred zosuvmi.

Dnes sa o túto oblasť starajú lesníci z OZ Považie. Patria k tým, ktorí si uvedomujú výnimočnosť územia aj výnimočnosť úsilia, ktoré vynaložili ich lesnícki predchodcovia pri stabilizovaní pôdy.

Z iniciatívy vedenia závodu sa preto v lesoch Handlovej uskutočnilo vyhlásenie Významného lesníckeho miesta Handlovský zosuv z roku 1960. Práve tento projekt štátneho podniku LESY SR, ktorého garantom je Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene, umožňuje dokumentovať a popularizovať prácu lesníkov, bez ktorej sa naša spoločnosť nezaobíde.

Ak sa pozrieme na stav územia z dnešného pohľadu, treba konštatovať, že celý systém geologických, geotechnických, stavebných, lesníckych, vodohospodárskych i poľnohospodárskych opatrení v Handlovej nestačí na to, aby bola stabilita oblasti „absolútna". Extrémne zrážky a s tým spojené nepriaznivé účinky podzemnej vody, ako aj nežiaduce stavebné zásahy vytvárajú riziko reaktivácie zosuvu. Z tohto dôvodu je zosuvné územie monitorované Štátnym geologickým ústavom Dionýza Štúra v Bratislave.

A tak, ako pokračujú vo svojej práci geológovia, rovnako lesníci prevzali štafetu od svojich predchodcov. Obhospodarovanie lesov na tomto území však v posledných rokoch prešlo transformáciou – od intenzívnej hospodárskej činnosti k ekologickému, prírode blízkemu hospodáreniu.

Dnes ide o ochranné lesy, ktoré bránia erózii pôdy a plnia vodozádržnú funkciu. Sú vo veku 41-60 rokov a realizujú sa v nich pestovateľské opatrenia formou rubov slabej intenzity. Odstraňujú sa tak stromy s nežiaducimi vlastnosťami, aby sa zlepšilo druhové zloženie, rast, kvalita a stabilita lesov, ako aj ich vodohospodárske a protierózne funkcie.

A toto je pravý zmysel lesníckej práce, ktorá je nenahraditeľná.

Mgr. Tatiana Figurová

Požiar zničil turistickú útulňu v okolí Čierneho Balogu

Turistická útulňa v lokalite Kysuca-Uhliarka v katastri obce Čierny Balog, ktorú LESY SR vybudovali len v máji minulého roka, bola v sobotu 29. augusta zničená požiarom. Podľa predbežných zistení znalca vznikol požiar po založení otvoreného ohňa priamo v interiéri útulne. Z objektu zostala len poškodená, zhorená konštrukcia.

Požiar vypukol približne o 6.00 hod. a uhasiť sa ho podarilo približne o 8.20 hod. Na mieste zasahovali dve vozidlá Hasičského a záchranného zboru a jedno vozidlo dobrovoľných hasičov Čierny Balog-Medvedovo. Prítomní boli aj príslušníci Policajného zboru, enviropolície a znalec z odboru zisťovania príčin vzniku požiarov.

Podľa zistení znalca bol otvorený oheň založený na podlahe útulne. Okolnosti udalosti sú predmetom ďalšieho vyšetrovania.

Útulňu v lokalite Kysuca-Uhliarka vybudovali LESY SR v máji 2025 ako súčasť turistickej infraštruktúry určenej pre širokú verejnosť. Na jej vybudovanie boli využité aj finančné prostriedky z fondov Európskej únie. Miesto poskytovalo turistom a ďalším návštevníkom lesa priestor na oddych a úkryt počas pobytu v prírode.

LESY SR dlhodobo vracajú časť prostriedkov získaných z lesného hospodárstva späť do územia, a to aj prostredníctvom projektov s verejnoprospešným významom. Patria medzi ne turistické útulne, oddychové miesta, náučné chodníky a ďalšia infraštruktúra slúžiaca návštevníkom lesov. Pri ich budovaní podnik využíva aj dostupné zdroje z fondov Európskej únie.

„Mrzí nás, že útulňa, ktorá bola vybudovaná pre verejnosť a mala návštevníkom tejto lokality slúžiť dlhé roky, bola po niečo vyše roku prakticky úplne zničená. O to vážnejšie vnímame skutočnosť, že podľa zistení znalca vznikol požiar po založení otvoreného ohňa priamo v jej interiéri. Takéto konanie nepredstavuje len škodu na majetku, ale v blízkosti lesa môže ohroziť prírodu aj bezpečnosť ľudí,“ uvádzajú LESY SR.

LESY SR preto apelujú na návštevníkov lesov, aby sa v prírode správali zodpovedne, dodržiavali pravidlá požiarnej bezpečnosti a chránili zariadenia, ktoré sú vybudované pre verejnosť. Chráňme spoločne to, čo je vybudované pre nás všetkých.

LESY SR pomohli obci Braväcovo po ničivom požiari

Technika štátneho podniku pomáha pri odstraňovaní následkov požiaru

Po ničivom požiari, ktorý zasiahol obec Braväcovo a poškodil desať stavieb, z toho päť rodinných domov, prišla pomoc aj zo strany LESY SR. Štátny podnik poskytol obci techniku a zamestnancov, ktorí pomáhali pri rozoberaní poškodených drevenic a odpratávaní následkov požiaru. Pomoc obci je prirodzeným prejavom solidarity a dlhoročnej spolupráce LESY SR s regiónom a jeho obyvateľmi.

Požiar, ktorý 7. augusta tesne pred polnocou zasiahol obec Braväcovo v okrese Brezno, poškodil desať stavieb, z toho päť rodinných domov. LESY SR poskytli obci pomoc prostredníctvom svojej techniky a zamestnancov, ktorí sa zapojili do odpratávania sutín a ďalších prác po požiari.

LESY SR sa v rámci svojej činnosti pravidelne podieľajú na zásahoch pri lesných požiaroch a disponujú technikou využiteľnou aj pri mimoriadnych udalostiach. Tentokrát však pomoc nesmerovala do lesa, ale priamo k obyvateľom Braväcova, ktorých zasiahol ničivý požiar.

„Každý požiar je mimoriadna udalosť, či zasiahne les, alebo domovy ľudí. Naši kolegovia majú so zásahmi pri požiaroch skúsenosti, no v tomto prípade bola situácia iná. Keď máme techniku a ľudí, ktorí dokážu pomôcť, považujeme za prirodzené podať pomocnú ruku tam, kde je potrebná. Sme súčasťou regiónu a osudy ľudí, ktorí v ňom žijú, nám nie sú ľahostajné,“ uviedol Marek Buch, riaditeľ Odštepného závodu lesnej techniky LESY SR.

„S LESY SR máme dlhodobo dobrú spoluprácu. Mnohí ľudia pracujúci v lesníctve sú naši susedia, priatelia či známi z regiónu. Práve v takýchto ťažkých chvíľach je vidieť, aké dôležité sú dobré vzťahy a vzájomná pomoc. Som rád a som veľmi vďačný za všetkých občanov postihnutých požiarom , že LESY SR neváhali a pomohli nám technikou aj ľuďmi pri odstraňovaní následkov požiaru. Technika LESY SR pomohla najmä pri rozoberaní poškodených drevenic pomocou mechanickej ruky a ich bezpečnej príprave na odvoz.,“ uviedol starosta obce Braväcovo, Peter Baliak.

Braväcovo je rázovitá horehronská obec ležiaca na južných svahoch Nízkych Tatier, približne 12 kilometrov východne od Brezna. Jej história je úzko spätá s lesom a drevorubačstvom, keďže vznikla koncom 16. storočia ako drevorubačská osada.

LESY SR aj touto pomocou ukazujú, že ich pôsobenie v regiónoch nie je len o starostlivosti o štátne lesy. Tam, kde to možnosti podniku umožňujú, chcú byť spoľahlivým partnerom obcí a ľudí, ktorí v týchto regiónoch žijú.

Lesná pedagogika LESY SR za hranicami komfortu

V oblasti lesnej pedagogiky a práce s verejnosťou je leto obdobím, keď sa obce, mestá a naši partneri zameriavajú na organizáciu víkendových podujatí a viacdňových hromadných podujatí. Nielen z vlastnej iniciatívy, ale mnohokrát na požiadanie nášho zriaďovateľa, sa stávame ich súčasťou a v tomto roku aj s odbornými témami a problematikou lesníckej prevádzky.

A tak ste viacerých našich kolegov (lesných pedagógov i lesníkov) mohli počas júla až septembra cez víkendy stretnúť ako súčasť tvorby zázemia a prezentácie štátneho podniku na štyroch pretekoch v rámci série Behaj Lesmi a prezentovať lesníctvo a poľovníctvo sme boli pozvaní aj na námestie v Nitre počas podujatia Hody a dožinky (16.8.2026). Nielen náš podnik, ale tiež MPaRV SR, prezentovali nami realizované edukačné ale tiež zážitkové aktivity na Oslavách výročia SNP v Banskej Bystrici (29.8.2029) a následne v rovnakom rozsahu aj na Dni otvorených dverí Národnej rady (30.8.2026). Už nasledujúci víkend patril Agrokomplexu, kde zážitkový program pre návštevníkov zabezpečovali kolegovia z OZ Podunajsko a o týždeň neskôr sa rovnaká organizačná zložka podieľala na tvorbe programu predovšetkým pre deti v areáli kaštieľa vo Sv. Antone počas celoslovenských slávnostiach sv. Huberta. A keďže jeseň je obdobím, kedy sa viac ako kedykoľvek prezentuje poľovnícka komunita prostredníctvom rôznych poľovníckych slávností, opäť sme sa stali súčasťou poľovníckej nedele v Pribyline a na ďalších akciách. Realizácia hromadných víkendových akcií, ešte aj počas extrémne horúcich dní, je nielen fyzicky, ale tiež psychicky náročná, a náhradné voľno, či dovolenka, nie sú časom oddychu, pretože čas nestojí, veci sa v tejto rýchlej dobe menia zo dňa na deň a tieto „voľné dni potrebné na regeneráciu“ sú tak či tak počas bežného pracovného týždňa pravidelne spestrované pracovnými telefonátmi a novými úlohami zo strany našich kolegov.

Za posledné obdobie sme na hromadných podujatiach vystúpili zo svojej komfortnej zóny a začali sme prezentovať problematiku pestovania lesov v súvislosti s aktívnym manažmentom poľovnej zveri, vysvetľovať prečo a ako sa stavy zveri regulujú, ako je vzájomne prepojené lesníctvo a poľovníctvo, čo náš podnik robí v oblasti starostlivosti o zver a odpovedať verejnosti na rôzne otázky z oblasti poľovníctva. Verejnosť zaujímajú naše názory na problematiku medveďov, zrážky so zverou a i. Priestor však využívane aj na predstavovanie zástupcov raticovej zveri, ale tiež zveriny a diviny. Akcia vždy vyvolá reakciu a vek účastníkov našich aktivít pomerne výrazne stúpol. Kým donedávna našou cieľovou skupinou na hromadných podujatiach boli deti z MŠ a prvého stupňa ZŠ, teraz sú to najmä ľudia v produktívnom veku, v menšej miere dôchodcovia, študenti a deti. Z tohto dôvodu do našich aktivít s verejnosťou čoraz častejšie zapájame aj problematiku odborného značenia v lesoch a súčasťou našich edukačných pomôcok sú tiež porastové mapy. Pre tých menších aj naďalej vytvárame zážitkové zóny a realizujeme tvorivé aktivity.

Nových záujemcov o naše vzdelávacie aktivity a programy sme získavali aj na výstave Agrokomplex, kde sa počas pracovných dní predstavilo Účelové zariadenie lesnej pedagogiky a rekreácie Antonstál (OZ Považie), Lesná škola Levice (OZ Podunajsko) a ako i nová Lesoučebňa, Včeloučebňa a Zubria zvernica s prislúchajúcimi edukačnými priestormi na OZ Tribeč.

V poslednom štvrťroku s ohľadom na chladné počasie očakávame narastajúci záujem o naše aktivity v priestoroch našich Lesoučební.

-aks-

Novohradskí lesníci a poľovníci deťom

Tretí štvrťrok je z pohľadu našich aktivít v regióne Novohradu pomerne krátky. Dva mesiace patriace letným prázdninám síce navonok nekomunikujeme, no nepatria len mediálnemu a komunikačnému oddychu, ale sú venované najmä odpočtovaniu, hodnoteniu doterajšej spolupráce a prípravám aktivít a edukačných pomôcok na ďalšie mesiace nového školského roka.

Aj napriek krátkosti času sme sa už 16. septembra stali súčasťou podujatia „Od školy k remeslu" organizovaného Regionálnym centrom kariéry Banskobystrického samosprávneho kraja v priestoroch Galérie – Novohradského múzea. Mali sme možnosť nielen predstaviť naše zoskupenie a jednotlivé organizácie, ale predovšetkým sme prezentovali aktivity, ktoré vykonávajú lesníci a poľovníci v priebehu roka. Odpovedali sme na rôzne otázky, ale najväčší záujem bol o to, aké predmety sa učia počas stredoškolských a vysokoškolských štúdií našich povolaní a aj to, čo je súčasťou kurzov záujemcov o prvý poľovný lístok. Či je práca v oblasti lesníctva a poľovníctva náročná na fyzickú kondíciu, koľko skutočne času trávi človek v teréne, koľko administratívou a aj to, ako sú zamestnanci za vykonávané aktivity oceňovaní. Nie úplne všetky otázky boli zodpovedané a to znamená, že nás čakajú ďalšie spoločné stretnutia a ešte veľa práce.

Za novými inšpiráciami sme sa v rámci zoskupenia „Novohradskí lesníci a poľovníci deťom" koncom mesiaca (presnejšie 24.9.2026) vybrali k našim južným susedom. Počas Lesníckeho dňa v Matrafüred organizovaného maďarskými lesníkmi z EGERERDŐ Erdészeti Zrt sme realizovali aktivity zamerané na poznávanie zveri a určovanie veku jelenej zveri. Nechýbala prezentácia pobytových znakov a dôraz sme kládli na nutnosť aktívneho manažovania poľovnej zveri predovšetkým v súvislosti so škodami zverou. Problematiku sme doplnili o aktivity venované hmyzím škodcom viazaným na duby a ich význam z pohľadu lesníctva, už ako zamestnanci štátneho podniku LESY SR.

Ešte začiatkom mesiaca nás veľmi potešilo, že aktivity nášho zoskupenia boli spomenuté na tak významnom poľovníckom podujatí ako sú celoslovenské Slávnosti svätého Huberta vo Sv. Antone v sobotu 11.9.2026. Práve tu, počas slávnostného ceremoniálu odovzdania poľovníckych ocenení, bol na návrh prezidenta Slovenskej poľovníckej komory za dlhoročný prínos v oblasti poľovníctva a v neposlednom rade za propagáciu a realizáciu poľovníckej pedagogiky a založenie zoskupenia „Novohradskí lesníci a poľovníci deťom", medailou Svätého Huberta ocenený Ing. Ladislav Sedmák – predseda Poľovníckej spoločnosti Veľká hora – Petrovec. Vďaka jeho nadšeniu, veľkej angažovanosti a záujmu o systematicky realizovanú prácu s deťmi a mládežou v regióne Novohradu nás dnes vnímate nielen v online priestore a cez sociálne siete, ale tiež prostredníctvom vlastných zážitkov. K tomuto oceneniu ešte raz gratulujeme a už teraz sa tešíme na pokračovanie našej spolupráce.

LESU a LOVU zdar!

-aks-

Behaj lesmi 2026 je za nami

Sezóna seriálu Behaj lesmi 2026 sa skončila. Sedem zastávok po celom Slovensku opäť spojilo šport, pobyt v prírode a prezentáciu práce LESY SR ako zakladajúceho partnera projektu.Počas roka sa bežalo v Smoleniciach, Beckove, Bachledke, Veľkej Fatre, Čičmanoch, Topoľčiankach a na záver na Devíne. Na všetkých siedmich podujatiach sa zaregistrovalo spolu 9 470 bežcov.

Pre LESY SR má projekt význam najmä v tom, že prirodzeným spôsobom približuje verejnosti les a jeho rôzne funkcie. Počas jednotlivých behov sme komunikovali aj myšlienku, že hospodárskym lesom sa beží dobre. Hospodársky les totiž nie je len priestorom produkcie dreva, ale zároveň miestom pre rekreáciu, šport, oddych či environmentálne vzdelávanie.

Súčasťou jednotlivých zastávok preto neboli len samotné bežecké trate. Kolegovia realizovali aktivity lesnej pedagogiky, prezentácie podniku aj organizačného zabezpečenia. Na podujatiach nechýbali ani Lesnícke pochúťky, prostredníctvom ktorých sme verejnosti predstavovali ďalší rozmer využívania produktov pochádzajúcich z lesa.

Osobitnú atmosféru mala zastávka v Topoľčiankach, ktorá sa tento rok konala ako nočný beh. Aj prostredníctvom takýchto podujatí môžeme ľuďom ukazovať lokality v správe LESY SR iným spôsobom a približovať im, že aktívne obhospodarovaný les môže byť zároveň kvalitným priestorom na trávenie voľného času.

Teší nás, že sa do série aktívne zapojili aj zamestnanci LESY SR. Výrazný úspech dosiahol náš kolega Marek Tabernaus, ktorý sa počas celej sezóny umiestňoval na popredných priečkach a získal aj ocenenie Pán lesa. Zároveň absolvoval všetkých sedem behov, čím sa zaradil medzi takzvaných Sedmorákov.

Do behov sa však zapojili aj ďalší kolegovia z rôznych organizačných zložiek LESY SR.

Behaj lesmi je pre LESY SR aj priestorom na komunikáciu tém, ktoré sú pre podnik dôležité. Verejnosť sa na jednom mieste stretáva s lesníkmi, môže sa pýtať, dozvedieť sa viac o hospodárení v lesoch a zároveň zažiť les ako miesto pohybu a oddychu.

Sezónu preto uzatvárame nielen športovými výsledkami, ale najmä poďakovaním všetkým kolegom, ktorí boli jej súčasťou.

Ďakujeme všetkým zamestnancom LESY SR, ktorí sa zapojili, či už na trati, v zázemí alebo svojou prácou pri zabezpečení podujatí. Aj vďaka vám sme mohli počas celej sezóny ukazovať, že les je priestorom, v ktorom sa prirodzene stretáva hospodárenie, rekreácia aj práca s verejnosťou.

Laura Tettingerová

BEHAJ LESMI – Sezóna 2026 v číslach

- Od mája do septembra sme spoločne prebehli **7 výnimočnými lokalitami** naprieč Slovenskom a na štartoch sme privítali celkovo **9.465 bežcov**. Z toho **3155 bolo nových bežcov**.
- Detské preteky Dr. Max odbehalo **2.175 lesných mláďatiek**.
- V sezóne 2026 sme spolu s Nadáciou TV JOJ pomohli Lenke, Celestínke, Karolínke, Janke, pani Márii, Renátke a Adamkovi. Spoločne sme na pomoc vyzbierali **12.941 €**.
- Celková návštevnosť je **30.510 ľudí**.
- Na tratiach a v zázemí bolo **998** dobrovoľníkov.
- **Sedmorákov bolo absolútne rekordných 190**! Vyhlásili sme čerstvých členov Zrubu Majstrov a tímovú súťaž Lesná svorka. Slávnostné finále patrilo aj Pánovi a Pani Lesa, ktorých sme obliekli do typických krojov a posadili na trón.

Poznáme víťazné fotografie Zamestnaneckého kalendára LESY SR 2027

Ďakujeme všetkým kolegom, ktorí sa zapojili do zamestnaneckej fotografickej súťaže a prostredníctvom svojich objektívov zachytili les, prírodu aj každodennú prácu v LESY SR.

Myšlienka súťaže vznikla aj vďaka tomu, že máme medzi sebou množstvo kolegov, ktorí fotografujú s nadšením a kvalitou, ktorá sa často približuje profesionálnej tvorbe. Chceli sme preto dať priestor autentickým záberom priamo od ľudí, ktorí les poznajú, pracujú v ňom a dokážu zachytiť jeho atmosféru aj jedinečné momenty.

Do súťaže sme dostali množstvo kvalitných fotografií a vybrať z nich tie najlepšie nebolo jednoduché. Napokon sme vybrali dva víťazné zábery, ktoré dostanú v kalendároch LESY SR na rok 2027 výnimočné miesto.

1. miesto

Ing. Natália Vedejová, referent pre ochranu lesa, OZ Považie

Víťazná fotografia sa stane titulnou fotografiou Zamestnaneckého kalendára LESY SR 2027. Autorka zároveň získava poukaz na pobyt v ubytovacích zariadeniach LESY SR.

2. miesto

Ing. Pavel Trnavský, technik LS Klenovec, OZ Gemer

Jeho fotografia bude použitá na titulnej strane stolového kalendára LESY SR 2027. Ako odmenu získava darčekový balíček Lesnícke pochúťky.

Víťazné fotografie však nebudú jedinými zábermi našich kolegov, ktoré sa v kalendári objavia. Pri jeho tvorbe sme využili fotografie od zamestnancov naprieč LESY SR. Svojimi zábermi do kalendára prispeli Hajnalka Gallaiová, Peter Marcinko, Pavel Trnavský, Natália Vedejová, Michal Kováč, Patrik Michaľ, Peter Kamenský a Katarína Chválová.

Všetkým patrí naše poďakovanie za to, že sa s nami podelili o svoj pohľad na les a prostredie, v ktorom pracujeme. Vybrané fotografie zároveň rozšíria podnikovú fotobanku a budeme ich môcť využívať aj pri ďalšej prezentácii LESY SR.

A pokračujeme aj ďalej. **Kalendár na rok 2028 by sme radi ešte viac priblížili tomu, čo LESY SR skutočne reprezentujú, práci v teréne, lesnej prevádzke, lesnému hospodárstvu a ľuďom, ktorí za touto prácou stoja.** Ak preto pri svojej práci zachytíte zaujímavý moment, nevšedný pohľad na les, prácu kolegov či každodenný život v prevádzke, neváhajte nám svoje fotografie posielať už teraz. Možno práve váš záber bude súčasťou ďalšieho kalendára LESY SR.

Víťazom gratulujeme a všetkým zapojeným kolegom ďakujeme za fotografie, kreativitu aj čas, ktorý ich vzniku venovali.

Laura Tettingerová

Michal Kováč

Patrik Michaľ

Natália Vedejová

Peter Marcinko

Katarína Chválová

Patrik Michaľ

28. celoslovenské stretnutie Klubu žien pri Slovenskej lesníckej komore

Stretnutia Klubu žien lesníčok už tradične partia k harmonogramu lesníckych aktivít, zameraných na spoznávanie rôznych regiónov Slovenska, spôsobov hospodárenia, zariadení práce s verejnosťou, významných a reprezentačných miest spojených s lesníckou kultúrou. Nie sú to stretnutia plné receptov o varení, i keď aj také skúsenosti počas voľného programu odznejú.

V dňoch 20.-23.8.2026 sa konalo celoslovenské stretnutie klubu žien pri Slovenskej lesníckej komore. Stretnutia sa zúčastnilo 58 účastníkov – žien s rodinnými príslušníkmi. V rámci programu tohtoročného stretnutia sme sa zamerali na špecifické podmienky hospodárenia v lesoch o ktorých nám rozprávali zamestnanci VLM ale tiež LESY SR, š.p.. Štvrtok bol zameraný na predstavenie areálu budovy a jej okolia v Pliešovciach, ktorý má názov Zážitkový areál, pretože v ňom deti i dospelí zažijú všetko, čo je spojené s lesom. Piatok sme boli v lesoch vo vojenskom priestore Lešť, čo vlastne predstavuje špecifické podmienky hospodárenia, ktoré musia byť koordinované s vojakmi. V sobotu sme boli na Lesnej správe Lučenec, ktorá organizačne patrí pod OZ Poľana, kde sa oboznámili s hospodárením v ochranných lesoch Cerovskej vrchoviny – v národnej prírodnej rezervácii Šomoška. Aj tu musia byť všetky hospodárske opatrenia v lesoch koordinované s ochranármi, čo nám veľmi podrobne vysvetlil vedúci LS Lučenec Ing. Milan Kvietik.

„Po úspešne zvládnutej akcii, môžeme skonštatovať, že to stretnutie sa opäť vydarilo. Bolo pre nás veľmi zaujímavé vidieť špecifiká ako vo vojenských lesoch, tak aj na OZ Poľana, Lesná správa Lučenec. Keďže nášho stretnutia sa zúčastňujú aj detskí rodinní príslušníci, v tomto roku bol pre nich „atrakciou" Zážitkový areál. Keďže stretnutia sa zúčastnili nielen už tradiční, ale aj tvz. „noví" účastníci, je to dôkazom, že má zmysel takéto odborné akcie zamerané na les-

níctvo robiť aj naďalej. Tešíme sa na ďalší ročník," prezradila Ing. Mária Biesová, jedna z organizátorov tohto podujatia.

Na to, ako vnímajú účasť na podujatí tohto typu sme sa spomedzi všetkých účastníkov opýtali Ing. Petra Jankejovej, referenta pre PBHL, pestovateľa OZ Považie.

„Celoslovenské stretnutie Klubu žien – lesníčiek pri Slovenskej lesníckej komore pre mňa znamená nielen stretnutie so skvelými kolegyňami – lesníčkami z rôznych častí Slovenka, ale aj spoznávanie Slovenska po kultúrnej, historickej a hlavne lesníckej stránke. Tohtoročné stretnu-

tie bolo výnimočné v tom, že sme sa dostali do lokalít, kde sa už zrejme nikdy nedostaneme. Navštívili sme Centrum výcviku Lešť, kde sme reálne videli prípravu vojakov na rôznych výcvikových stanovištiach, aby boli pripravení zabezpečiť obranu a ochranu nášho štátu. Pre mňa ako pestovateľku bolo zaujímavé vidieť v praxi hospodárenie vojenských lesníkov zo štátneho podniku Vojenské lesy a majetky SR, ktorí obhospodarujú porasty s pestrým drevinovým zložením a veľký význam prikladajú výchovným zásahom. Využívajú moderné technológie, sami si navrhli a vyvinuli pásový lesný stroj, ktorý využívajú v prebierkach do 50 rokov. Priamo v prevádzke sme sa presvedčili, že stroj je veľmi dobre skonštruovaný a vhodný aj do terénov s veľkým sklonom. Napriek tomu, že práca lesníkov vo vojenských lesoch je špecifická, je veľmi dobre plánovaná a má systém, ktorý dlhodobo funguje. Napriek nižšiemu počtu zamestnancov zabezpečujú všetky lesnícke činnosti a nezabúdajú ani na prácu s verejnosťou. V areáli generálneho riaditeľstva VLM v Pliešovciach vybudovali zážitkový priestor so stanovišťami lesnej pedagogiky, ktoré doplnili náučnými panelmi a zaujímavou kvetinovou výzdobou.

Záver stretnutia v CHKO Cerová Vrchovina sa niesol v turistickom duchu, keď sme absolvovali prechod náučným chodníkom k hradu Šomoška. Cestou nás vedúci LS Lučenec oboznámil s prácou lesníkov na OZ Poľana a spoluprácou s ochranármi v danej lokalite.

Určite môžem povedať, že stretnutie lesníčiek sa vydarilo a naplnilo všetky ciele, ktoré tieto stretnutia majú."

Svoje zážitky nám takto opísala aj Ing. Eva Lániová, presonalistka na OZ Semenoles:

„Tohtoročné stretnutie žien lesníčok vo mne zanechalo množstvo príjemných dojmov a cenných zážitkov. Bolo skvelou príležitosťou stretnúť kolegyne z rôznych regiónov Slovenska, vymeniť si skúsenosti, porozprávať sa o našej práci a stráviť spolu čas v priateľskej atmosfére.

Veľkým zážitkom bola návšteva výcvikového strediska Lešť, kde nám zamestnanci predstavili jednotlivé cvičiská a priblížili fungovanie lesníctva vo Vojenských lesoch. Mali sme možnosť nahliadnuť do prostredia, ktoré bežne nie je verejnosti prístupné, a získať množstvo zaujímavých informácií.

Druhý deň sme navštívili náučný chodník Šomoška v pôsobnosti OZ Poľana, LS Lučenec. Prehliadka nás presvedčila o výnimočnosti tohto územia .Príjemným spestrením programu bola aj návšteva Múzea hračiek v Modrom Kameni.

Príjemné je aj to, že mnohé z nás prichádzajú na stretnutie so svojimi deťmi, ktoré si tak budujú pozitívny vzťah k prírode a lesníctvu. Ich nadšenie a záujem sú dôkazom, že takéto podujatia majú význam aj pre nastupujúcu generáciu.

Organizátorom patrí úprimné poďakovanie za výborne pripravený program. Domov som sa vracala obohatená o nové poznatky, inšpiráciu aj milé spomienky. Už dnes sa teším na ďalší ročník."

Lesu a lesníčkam zdar!

Stretnutie členov KD 2026

Človek je tvor sociálny a život v komunite je pre neho tak dôležitý ako voda pre lesy a les pre lesníka. Aj z toho dôvodu sa každoročne stretávajú členovia klubu dôchodcov pri generálnom riaditeľstve a vyberajú sa na miesta späté s ich bývalým povolaním a zakorenené v ich srdciach.

Členovia klubu dôchodcov, bývalých zamestnancov generálneho riaditeľstva LESOV SR, štátny podnik sa 3. septembra v tomto roku opäť stretli tentokrát na odštepnom závode Semenoles v Liptovskom Hrádku. Vďaka ústretovosti a podpore vedenia štátneho podniku, odborovej organizácie a vedenia odštepného závodu Semenoles Liptovský hrádok si mohli účastníci prezrieť výrobné a spracovateľské priestory Semenolesu. Boli to predovšetkým priestory lúštiarne semien lesných drevín, strojov a zariadení na ich spracovanie, uskladnenie a aj ukážky pestovanie výsadby schopných sadeníc vo fóliovníku v areáli odštepného závodu. Prehliadka bola sprevádzaná fundovaným odborným výkladom zamestnancov OZ. V ďalšom programe nášho zájazdu na Liptove bola návšteva a prehliadka objektov lesníckej osady Svarín v Kráľovej Lehote, kde sme sa dozvedeli o jej histórii, osobnostiach a účelovosti jednotlivých objektov lesníckej osady.

V programe zájazdu bola aj prehliadka unikátnych objektov prečerpávacej vodnej elektrárne Čierny Váh. Na záver nášho stretnutia sa uskutočnilo posedenie pri neskoršom obede, spojené s ďalšími informáciami o činnosti a perspektívach Semenolesu sa aj o činnosti nášho klubu. Program pre nás pripravil OZ Semenoles a hlavným tvorcom a sprievodcom s fundovanými a zaujímavými informáciami bola p. Ing. Katarína Chválová za podpory riaditeľa OZ Ing. Mareka Šimanského, ktorým mene všetkých členov nášho klubu úprimne ďakujeme. Veľká vďaka patrí aj vedeniu štátneho podniku na čele s generálnym riaditeľom p. Ing. Borisom Gregorom a predsedom ZO OZ Ing. Františkom Fodorom, ktorý celú akciu zastrešoval.

Ďakujeme!

S pozdravom Lesu Zdar!

Ing. Martin Žilka,
predseda klubu dôchodcov

Šiesty les TIANDE na Slovensku

LESY Slovenskej republiky, štátny podnik organizačná zložka OZ Považie a spoločnosť TianDe ISTA CORPORATION, s.r.o. spojili sily a spoločne vysadili šiesty les TianDe na Slovensku.

Spoločnosť TianDe je zameraná na prírodnú kozmetiku a svoju filozofiu zakladá na prirodzenom prepojení krásy, zdravia a lásky, vrátane lásky k prírode. Do svojho výrobného programu zaradili ekologické produkty pre domácnosť, ktoré nezaťažujú prírodu a ziskom z nich podporujú výsadbu nových stromov. Preto aj prepojenie s našim celoslovenským projektom Milión stromov pre Slovensko nie je vôbec náhodné.

Výsadba „6. lesa TianDe" sa uskutočnila 18.9.2026 na Lesnej správe Bánovce nad Bebravou v lokalite Čierny vrch. Na výsadbe sa zúčastnilo 24 dospelých a štyri deti z Čiech i Slovenska, nechýbal ani riaditeľ spoločnosti, ktorý pricestoval až z Prahy, kde je sídlo spoločnosti. Spoločne sa podarilo vysadiť 450 kusov sadeníc, z toho 300 ks buk lesný a 150 ks smrekovec opadavý. Možno sa zdá, že na taký počet ľudí je to malé množstvo sadeníc, ale pravda je iná. Spoločnosť TianDe v roku 2026 cez zmluvu o reklamnej spolupráci prispela štátnemu podniku LESY SR finančnou čiastkou na výsadbu 5.000 kusov sadeníc. Spolu za šesť rokov spolupráce uhradili výsadbu 39.000 kusov sadeníc v sume 32.300 eur a za to im patrí veľké ĎAKUJEME.

Vzájomná spolupráca sa týmto dňom po šiestykrát spečatila. Akcia skončila k spokojnosti oboch strán a poľovnícky guláš po práci všetkým chutil. Nás lesníkov potešil záujem zúčastnených o les, v priebehu celého dňa sa prezentovala pozitívna práca lesníkov, význam lesníctva a trvalo udržateľného hospodárenia v lese. Domov odchádzali všetci s presvedčením, že v budúcom roku sa opäť vysadí ďalší slovenský les TianDe so šťastným číslom 7. Aby sa tak naozaj stalo, potvrdilo sa to spoločným záverečným zvolaním: LESU ZDAR!

A pre tých, ktorí rozmýšľajú nad záhadným názvom spoločnosti, dopĺňam aj preklad z čínštiny: TianDe = nebeská dokonalosť.

Ing. Petra Jankejová,
referent pre PBHL, pestovateľ OZ Považie

Ešte sa udialo...

1.7.2026
Sm G 004(5) Postup pri uzatváraní, evidencii a zverejňovaní zmlúv v pôsobnosti LESOV SR, š.p.
Sm O 012(6) Usporiadanie vzťahov k lesným pozemkom

15.7.2026
Kosenie Zálomskej (OZ Poľana)

11.7.2026
3. banícky deň na Telepe

16.7.2026
Kosenie Liptovská osada

19.7.2026
34. Slovenské derby spoločnosti LESY SR

1.8.2026
Sm LV 019(4) Oceňovanie výroby sadbového materiálu a vianočných stromčekov

3.8.2026
Sm E 016(3) Politika informačnej bezpečnosti a informačná bezpečnosť

8.8.2026
Hubertovské slávnosti kaštieľ Palárikovo

16.8.2026
Furmanské preteky Sobrance (OZ Vihorlat)

1.9.2026
Sm OM 007(3) Registratúrny poriadok

7.9.2026
Sm O 014(8) Realizácia prevodu vlastníctva majetku štátu v správe LESY SR š. p.

15.9.2026
Sm O 022(1) Realizácia prevodu vlastníctva hnuteľného majetku štátu v správe LESY SR, š.p.

20.9.2026
Nedeľa sv. Huberta Pribylina

21.9.2026
Sm E 016(4) Politika kybernetickej bezpečnosti a kybernetická bezpečnosť

25.9.2026
Zážitkový deň na Náučnom chodníku Malých netopierov

29.9.2026
Slávnostná jubilejná sv. omša – ÚŠUST

Les ukrytý v knihe: Keď sa príbeh z detských stránok vráti späť do lesa

***Niekedy sa cesta k poznávaniu lesa nezačína na lesnom chodníku, ale medzi stránkami knihy. Presne takýto príbeh vznikol v triede žiakov, ktorí sa zapojili do projektu Les ukrytý v knihe a spoločnými silami vytvorili vlastnú knihu* Potulky Dedovou Horou v Čelovciach.**

Inšpiráciou pre vznik knihy bola návšteva poľovníckej výstavy trofejí, ale aj prirodzený záujem detí o knihy, prírodu a dianie v ich okolí. Do príbehu sa dostali skúsenosti a rozprávanie poľovníka Tibora Bereckého, starého otca jedného zo žiakov.

Práve v tomto prípade má celý príbeh aj silnú symboliku. Starý otec, ktorý vznik knihy výrazne inšpiroval, v minulosti pôsobil ako lesník v lokalite Dedovej Hory. V lesníckej práci v tomto území dnes pokračuje aj jeho syn, otec jedného z mladých autorov. Lesníctvo sa tak v rodine prirodzene prenáša medzi generáciami, no tentoraz dostalo aj nový rozmer, pohľad dieťaťa.

Deti totiž nevnímajú lesníctvo iba cez odborné pojmy či pracovné činnosti. Do svojich príbehov prenášajú to, čo doma počujú, čo zažívajú a čo vo svojom okolí pozorujú. Práve tým dokážu svet lesníctva sprostredkovať ďalej vlastným, autentickým spôsobom, zrozumiteľne svojim rovesníkom aj širšiemu okoliu.

Projekt zároveň nadviazal na literárnu tradíciu a pripomenul 130. výročie narodenia Jozefa Cígera Hronského, autora Sokoliara Tomáša. Pre žiakov sa tak les stal témou, prostredníctvom ktorej mohli prepájať literatúru, prírodovedné poznávanie aj vzťah k miestnemu prostrediu.

Ich práca nezostala bez odozvy. Kniha *Potulky Dedovou Horou v Čelovciach* získala **1. miesto v celoslovenskom súťažnom projekte Les ukrytý v knihe**. Ocenenie si kolektív prevzal v júni v Krajskej knižnici Ľudovíta Štúra vo Zvolene.

Úspech knihy však priniesol ešte jedno pokračovanie. O projekte sa dozvedeli členovia Poľovného spolku Vlčí vrch a naši kolegovi. Rozhodli sa preto mladých autorov pozvať priamo na miesto, o ktorom písali.

Žiaci, už ako tretiaci, sa tak v septembri dostali z knižných stránok priamo do lesa. Pri chate na Dedovej hore ich čakali poľovníci, zástupcovia Lesnej správy Modrý Kameň aj lesné pedagogičky LESY SR.

Osobitné poďakovanie patrí vedúcej Lesnej správy Modrý Kameň a jej kolegom, ktorí realizáciu podujatia umožnili a svojím prístupom mu dali osobitú atmosféru. Do stretnutia priniesli nielen profesionálny pohľad lesníka, ale aj ľudskosť, zanietenie a to, čo možno jednoducho nazvať lesníckym srdcom.

Program bol postavený na zážitkovom poznávaní. Deti mali možnosť vnímať les v jeho prirodzenom prostredí, rozprávať sa s ľuďmi, ktorí v ňom pracujú a pohybujú sa v ňom, spoznávať lesnú zver, jej pobytové znaky aj súvislosti, ktoré sa z kníh vysvetľujú podstatne ťažšie. To, čo dovtedy poznali z rozprávania alebo vlastného príbehu, mohli vidieť priamo na mieste.

Príbeh knihy *Potulky Dedovou Horou v Čelovciach* je zároveň pripomienkou, že vzťah k lesu sa formuje postupne. Môže sa začať čítaním, rozhovorom so starým rodičom či školskou úlohou a pokračovať osobnou skúsenosťou v teréne.

V tomto prípade sa kruh uzavrel nezvyčajným spôsobom. Najskôr sa les dostal do knihy a napokon kniha priviedla deti späť do lesa.

Laura Tettingerová

JÚL 2026

Životné jubileá

50 rokov

Ing. Ivan Fašánek,vedúci LS, LS Želiezovce – OZ Podunajsko
Ing. Miroslav Botka, referent obchodu – OZ Považie
Ing. Radovan Mikas, vedúci LS, LS Púchov – OZ Sever
Ing. Martin Petrík, vedúci LS, LS Brusno – OZ Poľana
Štefan Boršodi, vedúci LO, LS Smolník – OZ Východ

60 rokov

Stanislav Paľa, vedúci LO, LS Hanušovce – OZ Šariš
Valéria Leškaničová, vedúca Regionálneho strediska LT Vranov n/Topľou – OZ lesnej techniky

Pracovné jubileá – podnikové

20 rokov

Ing. Martin Kovář, vedúci LO, LS Divín – OZ Poľana
Ing. Pavel Michál, vedúci LO, LS Poltár – OZ Poľana
Ing. Martin Kalamár, technik, LS Vígľaš – OZ Poľana
Tomáš Göndör, vedúci LO, LS Hnúšťa – OZ Gemer
Ing. Ondrej Poláčik, vedúci LS, LS Rimavská Sobota – OZ Gemer
Ing. Patrik Michaľ, špecialista poľovníctva – GR Banská Bystrica

25 rokov

Roman Moncoľ, vedúci LO, LS Klenovec – OZ Gemer
Matúš Šalata, vedúci ES, ES Radvaň nad Laborcom – OZ Vihorlat

30 rokov

Jaroslava Antalíková, fakturant – OZ Poľana
Radoslav Andor, vedúci LO, LS Svinica – OZ Východ
Branislav Ferenc, manipulant, ES Mníšek nad Hnilcom – OZ Východ
Ing. Roland Filčák, vedúci LO, LS Jasov – OZ Východ
Ing. Ján Vrbenský, vedúci odboru usmerňovania lesníckych činností – GR Banská Bystrica

35 rokov

Ing. Zsolt Sebők, vedúci LS, LS Tornaľa – OZ Gemer

40 rokov

Miroslav Brisuda, vedúci LO, LS Dechtice – OZ Karpaty
Pankrác Jakubec, vedúci LO, LS Šaštín – OZ Karpaty
Marián Turanský, vedúci LO, LS Bratislava – OZ Karpaty
Jaroslav Kyselica, vedúci LO, LS Dubodiel – OZ Považie
Marián Hôrka, manipulant, ES Trenčianska Turná – OZ Považie
Vlado Ľupták, vedúci LO, LS Lučenec – OZ Poľana
Július Pavelko, technik, LS Ratková – OZ Gemer
Ľubomír Červenko, vedúci LO, LS Stará Voda – OZ Východ
Jana Antošková, referent správy a manažmentu majetku, správa DVT – OZ Východ
Ing. Ivan Varchol, vedúci Školkarského strediska Šariš – OZ Semenoles

AUGUST 2026

Životné jubileá

50 rokov

Miloš Brašeň, vedúci LO, LS Poľana – OZ Poľana
Miroslav Krupa, manipulant, ES Lučenec – OZ Poľana
Anton Pustý, vedúci LO, LS Kokošovce – OZ Šariš

60 rokov

Ing. Stanislav Húroš, vedúci LS, LS Ladzany – OZ Podunajsko
Ladislav Pásztor, vedúci LO, LS Želiezovce – OZ Podunajsko
Mária Michňová, finančník – OZ Gemer
Igor Prevužňák, referent MTZ a nákupu – OZ Šariš

Pracovné jubileá – podnikové

25 rokov

Ing. Ladislav Bihari, technik, LS Turiec – OZ Sever
Ing. Roman Baniar, vedúci ES, ES Diviaky – OZ Sever
Ing. Slavomír Hrešo, technik, LS Hanušovce – OZ Šariš
Ing. Zdenko Kováč, certifikácia lesov – GR Banská Bystrica

30 rokov

Ing. Peter Dušička, vedúci LO, LS Bánovce nad Bebravou – OZ Považie
Lukáš Jančovič, vedúci LO, LS Trenčín – OZ Považie
Ing. Vladimír Pavečík, vedúci LS, LS Žilina – OZ Sever
Alojz Zemaník, vedúci ES, ES Orava – OZ Sever
Ing. Peter Kuric, vedúci odboru poľovníctva, rybárstva a včelárstva – GR Banská Bystrica

35 rokov

Radovan Veselovský, manipulant, ES Bardejov – OZ Šariš
Ing. Margaréta Horniaková, vedúca odboru účtovníctva – GR Banská Bystrica

40 rokov

Peter Kostelný, vedúci LO, LS Malacky – OZ Karpaty
Ing. Eva Bettáková, správa DVT, koordinátor aktivít projektu – OZ Považie
Jozef Paľo, referent správy lesných pozemkov a reprivatizácie – OZ Považie
Ing. Miroslav Kiapeš, vedúci LS, LS Klenovec – OZ Gemer
Ľubomír Hlipala, fakturant – OZ Šariš
Erika Kmeťová, sekretárka odborného riaditeľa – GR Banská Bystrica

SEPTEMBER 2026

Životné jubileá

50 rokov

Rastislav Zajden, vedúci strediska opráv a údržieb Liptovský Hrádok – OZ Tatry

60 rokov

Ing. Katarína Hasillová, technik, LS Želiezovce – OZ Podunajsko
Ing. Jozef Lauč, vedúci ES, ES Vígľaš – OZ Poľana
Ing. Peter Purdek, referent mechanizácie, dispečer dopravy dreva – OZ Gemer
Ladislav Relovský, manipulant, ES Haniska – OZ Východ
Juraj Dzoba, vedúci LO, LS Udavské – OZ Vihorlat
Ing. Milan Voskár, vedúci odboru kontroly – GR Banská Bystrica

Pracovné jubileá – podnikové

20 rokov

Marek Bacák, manipulant, ES Udavské – OZ Vihorlat
Ing. Marek Činčera, technik, LS Humenné – OZ Vihorlat
Ing. Ondrej Bilec, referent dopravy a mechanizácie, dispečer dopravy dreva – OZ Vihorlat

25 rokov

Ing. Slavomír Hanko, vedúci LS, LS Malcov – OZ Šariš
Ing. Marek Tabernaus, oblastný manažér verených obstarávaní – GR Banská Bystrica

30 rokov

Ing. Róbert Mušinka, vedúci výrobno-technického úseku – OZ Šariš

35 rokov

Miroslav Hybký, vedúci LO, LS Púchov – OZ Sever
František Schűtz , vedúci LO, LS Revúca – OZ Gemer
Igor Zagiba, vedúci LO, LS Krásnohorské Podhradie – OZ Východ
Ľubomír Tengely, vedúci LO, LS Betliar – OZ Východ

40 rokov

Štefan Hollan, vedúci LO, LS Pezinok – OZ Karpaty
Ing. Rudolf Padyšák, referent pre plán, štatistiku a c., koordinátor aktivít projektu – OZ Sever
Ing. Mária Biesová, oblastný kontrolór – GR Banská Bystrica

Starobný dôchodok

Ing. Dana Gereková, hlavný účtovník – OZ Tatry

Ing. Martina Velká

Geometria dreva

Aleph vyrastal na ostrove Orcas v severozápadnom Pacifiku a trávil mnoho hodín so svojím nevlastným otcom, sochárom, rezbárom a staviteľom drevených lodí. V tomto, na podnety bohatom prostredí čerpal inšpiráciu z rezbárskych prác domorodcov zo severozápadného pobrežia a neskôr zo všetkého, čo videl na rodinnom výlete do Japonska.

V súčasnosti vytvára z masívneho dreva prepracované geometrické plastiky, pričom nachádza priestor na pomedzí tradičného spracovania dreva, modernizmu a ezoteriky. Každé abstraktné dielo má svoj vlastný charakter. Niektoré v sebe nesú náznaky figuratívnosti, zatiaľ čo iné pripomínajú prastaré symboly pretvorené do trojrozmerných tvarov.

Geddisovi síce učarovalo rezbárstvo, ale v podstate je to len nástroj na stvárnenie konvexných mnohostenov (Platónskych telies), ktorými sa už celé tisícročia zaoberajú matematici i vrátane samotného Platóna. *„Tieto telesá sú pre mňa nositeľmi pravdy presahujúcej ľudskú subjektivitu a magickej existencie, ktorá tu bola pred nami a pretrvá aj po nás – existencie, ktorú máme to potešenie zažiť a vstupovať s ňou do interakcie,“* takýmto zložitejším filozofickým vyjadrením opisuje podstatu svojej tvorby.

Sochárske diela Alepha Geddisa žijú na priesečníku tradičných metód a modernistických foriem, ovplyvnené celoživotnou fascináciou základnými štruktúrami nášho sveta. Okrem iného je aj vášnivý cestovateľ a rezbárstvo je jeho verným spoločníkom na všetkých cestách.

-aks-

